

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет менеджменту і маркетингу
Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування**

**ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
В ЕКЗАМЕНАЦІЙНІЙ
КОМІСІЇ:**

**Завідувачка кафедри,
д. держ. упр., проф.
_____ Наталія БОНДАРЧУК
«__» _____ 2025 р.**

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему: «ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНИХ
ЗАКУПІВЕЛЬ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»**

Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Ступінь вищої освіти: Магістр

Здобувачка

Марина ІВАНОВА

**Науковий керівник,
д. держ. упр., проф.**

Наталія БОНДАРЧУК

Дніпро – 2025

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**Факультет:** Менеджменту і маркетингу**Кафедра:** Менеджменту, публічного управління та адміністрування**Освітньо-професійна програма:** «Публічне управління та адміністрування»**Спеціальність:** 281 «Публічне управління та адміністрування»**Ступінь вищої освіти:** Магістр

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри _____

«_____» _____ 2025р.

ЗАВДАННЯ**на підготовку кваліфікаційної роботи****ІВАНОВІЙ МАРИНИ АНДРІЙВНІ**

1. Тема роботи: «Проблеми та шляхи удосконалення публічних закупівель у закладі вищої освіти України»

Науковий керівник: д. держ. упр., проф., Наталія Бондарчук

затверджені наказом по ДДАЕУ від «__» _____ 2025 р. № ____.

2. Термін подання здобувачем роботи: «__» _____ 2025 р

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правові документи, якими керується університет при проведенні закупівель, дані ProZorro.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити)

1. Теоретичні засади функціонування системи публічних закупівель в Україні. 2. Аналіз системи публічних закупівель у Дніпровському державному аграрно-економічному університеті. 3. Шляхи удосконалення системи публічних закупівель у Дніпровському аграрно-економічному університеті

4. Висновки та пропозиції

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

Річні підсумки проведених закупівель ДДАЕУ за 2020-2024 рр. Частка закупівель ДДАЕУ за їх кількістю за 2020-2024 рр., % Частка закупівель ДДАЕУ за їх сумою за 2020-2024 рр., % Економія коштів за проведеними процедурами відкритих торгів та відкритих торгів з особливостями ДДАЕУ за 2020-2024 рр. Порівняння економії за проведеними процедурами відкритих торгів та відкритих торгів з особливостями ДДАЕУ за 2020-2024 рр.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання «__» _____ 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка*
1.	Вибір і затвердження теми роботи, об'єкта дослідження	Жовтень 2024 року	Виконано
2.	Складання і затвердження розгорнутого плану та завдання на кваліфікаційну роботу	Жовтень 2024 року	Виконано
3.	Вивчення теоретичних засад функціонування системи публічних закупівель в Україні	Листопад 2024 року – Січень 2025 року	Виконано
4.	Аналіз системи публічних закупівель у Дніпровському державному аграрно-економічному університеті. Виконання другого дослідницько-аналітичного розділу.	Лютий – липень 2025 року	Виконано
5.	Шляхи удосконалення системи публічних закупівель у Дніпровському державному аграрно-економічному університеті. Виконання третього проектно - рекомендаційного розділу роботи.	Серпень – листопад 2025 року	Виконано
6.	Розробка висновків та пропозицій	Листопад 2025 року	Виконано
7.	Оформлення тексту кваліфікаційної роботи, супровідних документів до неї.	Листопад 2025 року	Виконано
8.	Підготовка доповіді та ілюстративного матеріалу до захисту роботи	Грудень 2025 року	Виконано
9.	Перевірка тексту для встановлення рівня	Грудень 2025 року	Виконано
10.	Представлення роботи на засідання кафедри оригінальності роботи та відсутності академічного року плагіату, фабрикації та фальсифікації	Грудень 2025 року	Виконано
11.	Захист кваліфікаційної роботи	Грудень 2025 року	**

Здобувачка

Марина ІВАНОВА

(підпис)

Науковий керівник

Наталія БОНДАРЧУК

(підпис)

РЕФЕРАТ

Тема: «Проблеми та шляхи удосконалення публічних закупівель у закладі вищої освіти»

Кваліфікаційна робота: 78 с., 5 табл., 3 додатки, 56 літературних джерела.

Об'єкт дослідження - система публічних закупівель Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Предмет дослідження – організаційно-економічні відносини, що виникають у процесі планування, організації та контролю закупівель товарів, робіт і послуг закладом вищої освіти аграрного профілю.

Метою роботи є аналіз сучасного стану закупівельної діяльності університету, виявлення проблемних аспектів, зумовлених галузевою специфікою та воєнним станом, а також обґрунтування напрямів підвищення ефективності закупівель через впровадження цифрових технологій, екологічних критеріїв та вдосконалення внутрішнього адміністрування.

Методи дослідження – методи аналізу і синтезу, статистичний метод, порівняльний, метод розрахунку вартості життєвого циклу, кейс-метод.

У роботі досліджено теоретичні засади функціонування системи публічних закупівель в Україні з урахуванням особливостей воєнного стану. Проаналізовано закупівельну діяльність Дніпровського державного аграрно-економічного університету за період 2020-2024 рр. Встановлено тенденцію до зниження конкуренції та економії через перехід на спрощені процедури та прямі договори під час війн, при одночасному зростанні обсягів фінансування у 2024 р. Виявлено специфічні галузеві ризики аграрних ЗВО. Проведено розрахунок ефективності застосування методу вартості життєвого циклу на прикладі закупівлі трактора, що довів можливість економії понад 1,5 млн. грн. у довгостроковій перспективі за рахунок енергоефективності. Запропоновано стратегію оптимізації, що включає впровадження внутрішніх BI-дашбордів для моніторингу витрат, перехід на використання електронних каталогів (ProZorro Market) для типових товарів та розробку системи антикорупційного комплаєнсу.

Результати впроваджені в діяльність Дніпровського державного аграрно-економічного університету (м. Дніпро, Соборний район, Дніпропетровська область).

КЛЮЧОВІ СЛОВА

Публічні закупівлі, система ProZorro, заклад вищої освіти, аграрний сектор, ефективність, конкуренція, воєнний стан, вартість життєвого циклу, електронні каталоги, антикорупційний комплаєнс.

KEYWORDS

Public procurement, ProZorro system, higher education institution, agricultural sector, efficiency, competition, martial law, life cycle cost, electronic catalogs, anti-corruption compliance.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ	9
1.1. Поняття та принципи публічних закупівель	9
1.2. Нормативно-правове регулювання публічних закупівель в Україні	13
1.3. Інформаційно-аналітичне забезпечення публічних закупівель	18
Висновки до розділу 1	23
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У ДНІПРОВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	25
2.1. Організація процесу публічних закупівель у Дніпровському державному аграрно-економічному університеті	25
2.2. Оцінка ефективності закупівельної діяльності Дніпровського державного аграрно-економічного університету через систему Prozorro	32
2.3. Основні проблеми та порушення в процесі проведення закупівель у вищих навчальних закладах аграрного профілю	43
Висновки до розділу 2	48
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У ДНІПРОВСЬКОМУ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	50
3.1. Запровадження цифрових технологій для підвищення прозорості закупівель	50
3.2. Використання екологічних та соціально відповідальних критеріїв у закупівлях університету	56
3.3. Стратегії вдосконалення нормативно-правової бази для оптимізації закупівельної діяльності	61
Висновки до розділу 3	66
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	72
ДОДАТКИ	79

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний етап розвитку економіки України характеризується докорінною трансформацією системи управління державними фінансами. Реформа публічних закупівель, що розпочалася із впровадженням системи ProZorro, забезпечила безпрецедентний рівень прозорості та підзвітності використання бюджетних коштів. Однак повномасштабне вторгнення РФ та введення воєнного стану поставили перед замовниками нові, критично складні виклики – необхідність балансування між максимальною економією обмежених ресурсів, швидкістю забезпечення потреб та дотриманням антикорупційного законодавства.

Особливої гостроти це питання набуває для закладів вищої освіти аграрного профілю. Університети, такі як Дніпровський державний аграрно-економічний університет (ДДАЕУ), є унікальними суб'єктами господарювання, адже вони поєднують класичну освітньо-наукову діяльність із виробничою практикою, маючи на балансі земельні угіддя, навчально-дослідні господарства та парки спеціалізованої техніки. Специфіка аграрного циклу – сезонність польових робіт, залежність від погодинних умов, необхідність термінової закупівлі пального чи агрохімії – часто вступає в конфлікт із жорсткими бюрократичними процедурами публічних закупівель, що створює ризики не лише фінансових втрат, а й зриву виробничих процесів, що є неприпустимим в умовах необхідності забезпечення продовольчої безпеки держави. В умовах війни, коли пріоритетом стає швидкість забезпечення та безпека, а конкуренція на ринку об'єктивно знижується, університет стикається з необхідністю пошуку балансу між ефективністю витрат, оперативністю постачання та неухильним дотриманням антикорупційного законодавства.

Таким чином, оптимізація закупівельної діяльності аграрного університету, впровадження сучасних цифрових інструментів контролю та перехід до сталого (відповідального) споживання є не просто

адміністративним завданням, а й стратегічною необхідністю для виживання та розвитку закладу.

Останні дослідження за тематикою проблеми та її невирішені частини. Питаннями публічних закупівель займається широке коло вітчизняних науковців та практиків (О. Альциванович, І. Влялько [1], А. Сошников [2], Е. Демський, В. Колотій, З. Максименко, В. П. Міняйло, О. Сидоренко [3], Н. Суходольська, Я. Петруненко [4], В. Хомутенко, А. Хомутенко, Я. Цимбаленко [5], Ю. Фалко та інші.). Проте більшість досліджень фокусуються на загальних аспектах функціонування системи ProZorro або на закупівлях органів місцевого самоврядування. Водночас проблематика закупівельної діяльності саме аграрних університетів, які мають дуальну природу (освіта + агробізнес), залишається недостатньо висвітленою, особливо в контексті адаптації до умов воєнного стану та впровадження критеріїв сталого розвитку.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є аналіз сучасного стану системи публічних закупівель Дніпровського державного аграрно-економічного університету, виявлення ключових проблем та розробка стратегій щодо оптимізації закупівельної діяльності через впровадження цифрових інструментів, екологічних критеріїв та вдосконалення внутрішньої нормативної бази.

Для досягнення мети поставлено такі **завдання**:

- визначити поняття та окреслити принципи публічних закупівель;
- вивчити нормативно-правове регулювання публічних закупівель в Україні;
- охарактеризувати інформаційно-аналітичне забезпечення публічних закупівель;
- проаналізувати організацію та динаміку закупівельної діяльності ДДАЕУ за 2020-2024 рр.;
- оцінити ефективність використання бюджетних коштів та вплив воєнного стану на конкурентне середовище закупівель університету;

- виявити типові порушення та проблеми, притаманні закупівлям аграрних ЗВО;
- обґрунтувати доцільність впровадження інструментів Business Intelligence (BI) та електронних каталогів для підвищення ефективності управління;
- розробити пропозиції щодо застосування екологічних критеріїв та методу вартості життєвого циклу при закупівлі техніки;
- запропонувати стратегії вдосконалення внутрішньої нормативно-правової бази для мінімізації ризиків.

Об'єктом дослідження є процес публічних закупівель Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Предметом дослідження є сукупність організаційно-економічних відносин, механізмів та інструментів, що виникають у процесі планування, організації та контролю закупівель товарів, робіт і послуг університетом.

Методи дослідження. У роботі використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів – аналізу і синтезу, статистичний метод, порівняльний, кейс-метод, метод моделювання.

Інформаційна база дослідження. Основним джерелом для написання роботи слугували законодавчі та нормативно-правові акти України (а саме Закон України «Про публічні закупівлі» та Постанова КМУ № 1178), офіційні дані порталу ProZorro та звіти про закупівлі ДДАЕУ, матеріали моніторингового порталу DoZorro, наукові публікації та інтернет-ресурси.

Наукова новизна одержаних результатів – розробка комплексної стратегії оптимізації закупівель аграрного університету, що включає в себе:

вперше:

- розроблено комплексну стратегію оптимізації закупівельної діяльності аграрного університету, яка базується на поєднанні цифровізації процесів, екологічної відповідальності та адаптивності управління та дозволяє забезпечити баланс між законністю процедур та специфічними потребами агровиробництва в умовах обмеженого фінансування;

удосконалено:

- підхід до оцінки ефективності закупівель ЗВО в умовах воєнного стану та організаційний механізм внутрішнього контролю шляхом впровадження моделі антикорупційного комплаєнсу, адаптованої до специфіки аграрних вишів (урахування фактору сезонності робіт та особливостей регламентації закупівель за грантові / донорські кошти);

набуло подальшого розвитку

- застосування нецінових критеріїв оцінки тендерних пропозицій, зокрема адаптація методу розрахунку вартості життєвого циклу для закупівлі сільськогосподарської техніки та обладнання бюджетними установами, що дозволяє оцінювати економічну ефективність активу у довгостроковій перспективі.

Практична значущість одержаних результатів. Основні положення та рекомендації, викладені в роботі, можуть бути використані університетом для підвищення ефективності управління бюджетними коштами. Зокрема, практичну цінність мають розроблені алгоритми використання електронних каталогів (ProZorro Market) для типових товарів та методика розрахунку вартості життєвого циклу для техніки, що дозволить економити кошти у довгостроковій перспективі.

Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи були опубліковані на IV Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції ДДАЕУ «Актуальні проблеми економіки, управління та маркетингу в аграрному бізнесі» [6], 13-ій Всеукраїнській науково-практичній конференції ДДАЕУ «Розвиток форм і методів сучасного менеджменту в умовах глобалізації» [7], а також у статті електронного журналу «Державне управління: удосконалення та розвиток», видання № 11 [8].

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що нараховує 56 найменувань. Основний зміст кваліфікаційної роботи магістра викладено на 78 сторінок друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

1.1. Поняття та принципи публічних закупівель

Публічні закупівлі є важливою складовою економічної діяльності держави, що забезпечує ефективне використання бюджетних коштів, прозорість витрат та створення конкурентного середовища для постачальників товарів, робіт і послуг. У сучасних умовах, коли суспільство вимагає відкритості та підзвітності від державних інституцій, публічні закупівлі стали ключовим інструментом у боротьбі з корупцією та забезпеченні раціонального управління державними ресурсами. [9]

Публічні закупівлі слугують основою для відкритої, прозорої та ефективної державної діяльності, адже вони є складним, багатограним процесом, що охоплює придбання товарів, робіт та послуг за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, а також інших публічних коштів. Їх сутність полягає не тільки у забезпеченні потреб держави та суспільства, але й у створенні справедливих умов для конкуренції, запобіганні корупції та забезпеченні ефективного використання публічних ресурсів. [10]

Відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» [11], публічні закупівлі охоплюють усі етапи – від планування до виконання договорів, і можуть здійснюватись через конкурентні (відкриті торги, конкурентний діалог) або неконкурентні (переговорна процедура) методи. Система публічних закупівель в Україні значною мірою базується на електронній платформі Prozorro, яка забезпечує автоматизацію процесів, доступність інформації та контроль з боку громадськості.

Загалом, поняття публічних закупівель охоплює весь ланцюжок дій, які здійснюють замовники для вибору постачальників (підрядників, виконавців) з метою задоволення своїх потреб, що передбачає планування закупівель,

оголошення процедур, подання та розгляд пропозицій, укладення договорів та контроль за їх виконанням. Важливо розуміти, що публічні закупівлі є не лише адміністративною процедурою, а й важливим інструментом державної політики, що впливає на економічний розвиток, добробут громадян та рівень довіри до влади.

В основі публічних закупівель лежить низка ключових принципів, які є визначальними для забезпечення їхньої законності, прозорості та ефективності. Серед них можна виділити: [11; 12; 13]

1. Відкритість та прозорість – даний принцип передбачає вільний доступ усіх зацікавлених осіб до інформації про закупівлі, включаючи оголошення, документацію, протоколи розкриття та оцінки пропозицій, а також інформацію про укладені договори. Забезпечення відкритості сприяє підвищенню рівня довіри до процесу закупівель та зменшенню корупційних ризиків;

2. Добросовісна конкуренція – принцип передбачає те, що замовники зобов'язані створювати рівні умови для всіх потенційних учасників, не допускати дискримінації та необґрунтованості обмежень. Забезпечення здорової конкуренції сприяє отриманню найвигідніших пропозицій та ефективному використанню бюджетних коштів;

3. Недискримінація учасників – згідно даного принципу учасники закупівель повинні мати рівні права та можливості незалежно від їх розміру, форми власності, місцезнаходження чи інших ознак, за винятком випадків, що прямо передбачені законом;

4. Об'єктивна та неупереджена оцінка пропозицій – даний принцип передбачає, що оцінка поданих пропозицій повинна здійснюватись на основі чітких та заздалегідь визначених критеріїв, що є об'єктивними та недискримінаційними. Рішення про визначення переможця приймається неупереджено, виключно на підставі результатів оцінки;

5. Ефективність та економність – даним принципом розуміється те, що замовники повинні здійснювати закупівлі з метою досягнення найкращого

результату за найменших витрат, враховуючи якість товарів, робіт чи послуг, їх довговічність та вартість життєвого циклу;

6. Запобігання корупційним діям та зловживанням – усі етапи закупівель повинні бути організовані таким чином, щоб мінімізувати ризики корупції, зловживань та інших неправомірних дій, що включає в себе контроль з боку громадськості, органів державного фінансового контролю та правоохоронних органів.

Розумне та неухильне дотримання цих принципів є запорукою успішного функціонування системи публічних закупівель, підвищення ефективності використання публічних коштів та зміцнення довіри суспільства до державних інститутів. Подальший розвиток та вдосконалення цієї сфери є важливим завданням для забезпечення сталого розвитку України.

Система публічних закупівель в Україні, попри значні досягнення, стикається з низкою викликів, які потребують постійної уваги та вдосконалення. Одним з ключових викликів є необхідність підвищення кваліфікації замовників та учасників закупівель. Часто брак знань щодо правильного застосування законодавства, підготовки тендерної документації чи оцінки пропозицій призводить до помилок, оскаржень процедур або навіть судових спорів. Для вирішення даної проблеми в Україні активно проводяться тренінги, семінари та онлайн-курси, спрямовані на підвищення професійного рівня всіх учасників процесу.

Ще одним важливим аспектом є інтеграція сучасних технологій у систему публічних закупівель. Платформа Prozorro, яка вже стала прикладом успішної цифровізації, продовжує розвиватись, впроваджуючи нові інструменти, такі як аналітичні модулі, штучний інтелект для виявлення підозрілих закупівель та вдосконалені механізми моніторингу. Такі інновації дозволяють не лише підвищувати прозорість, але й виявляти потенційні порушення ще на етапі планування чи оцінки пропозицій. [14]

Важливою тенденцією є також гармонізація українського законодавства про публічні закупівлі з міжнародними стандартами, зокрема з

нормами Європейського Союзу, що особливо актуально в контексті євроінтеграційних процесів України, адже відповідність міжнародним стандартам відкриває нові можливості для залучення іноземних постачальників, що сприяє посиленню конкуренції та підвищенню якості товарів і послуг. Крім того, гармонізація законодавства сприяє залученню міжнародних інвестицій, оскільки прозора та передбачувана система закупівель є важливим фактором для інвесторів. [15]

Публічні закупівлі також відіграють значну роль у підтримці малого та середнього бізнесу. Завдяки спрощеним процедурам, доступності інформації та недискримінаційним умовам, малий та середній бізнес отримують можливість брати участь у державних тендерах, що сприяє їхньому розвитку та зміцненню економіки. Наприклад, система Prozorro Market [16], яка функціонує як електронний каталог для закупівель товарів широкого вжитку, значно полегшує доступ малого та середнього бізнесу до державних замовлень.

Не менш важливим є вплив публічних закупівель на соціальну сферу. Через закупівлі держава може підтримувати екологічно відповідальні практики, наприклад, надаючи перевагу постачальникам, які використовують енергоефективні технології або екологічно чисті матеріали. Такі підходи сприяють реалізації концепції сталого розвитку, що є особливо актуальним у сучасних умовах боротьби зі зміною клімату.

Також, варто зазначити, що успішна реалізація системи публічних закупівель залежить від активної участі громадянського суспільства. Громадський контроль, який здійснюється через платформи моніторингу, такі як DoZorro [17], дозволяє виявляти порушення, надавати рекомендації щодо вдосконалення процедур та підвищувати рівень довіри до державних інституцій. Активна позиція громадськості, медіа та неурядових організацій є важливим фактором у забезпеченні прозорості та підзвітності.

Таким чином, публічні закупівлі в Україні є не лише механізмом забезпечення державних потреб, але й потужним інструментом економічного

зростання, боротьби з корупцією та реалізації соціальних і екологічних цілей. Подальше вдосконалення системи, впровадження інновацій та залучення всіх зацікавлених сторін сприятимуть її ефективності та стануть запорукою сталого розвитку країни.

1.2. Нормативно-правове регулювання публічних закупівель в Україні

Публічні закупівлі в Україні є ключовим механізмом забезпечення потреб держави та територіальних громад за рахунок бюджетних коштів. Нормативно-правове регулювання цього процесу спрямоване на створення прозорої, конкурентної та ефективної системи, яка мінімізує корупційні ризики та сприяє раціональному використанню ресурсів.

Нормативно-правове регулювання публічних закупівель в Україні є ключовим інструментом для забезпечення ефективного, прозорого та конкурентного використання державних і бюджетних коштів. Воно спрямоване на створення умов для добросовісної конкуренції, запобігання корупції, підвищення ефективності витрат і забезпечення відкритості всіх етапів закупівельного процесу. Система публічних закупівель в Україні зазнала значних змін після Революції Гідності 2014 року, коли було запроваджено реформу, що базується на принципах прозорості та інноваційних технологій.

Система публічних закупівель в Україні регулюється низкою нормативно-правових актів, які створюють правову основу для організації та проведення закупівель. Основні з них:

1. Закон України «Про публічні закупівлі» – прийнятий у 2015 році, є ключовим документом, що визначає порядок здійснення закупівель, права та обов'язки замовників і учасників, а також механізми контролю та оскарження. Закон регулярно оновлюється для вдосконалення процедур і приведення їх у відповідність до міжнародних стандартів [11];

2. Підзаконні акти:

- Постанови Кабінету Міністрів України, які деталізують окремі аспекти закупівель, наприклад, порядок визначення предмета закупівлі чи встановлення порогових сум [18];

- Накази Міністерства економіки України, які регулюють технічні аспекти, зокрема використання електронної системи ProZorro, порядок подання тендерної документації тощо;

- інші нормативні документи, до яких належать акти, що стосуються окремих процедур, таких як оскарження рішень замовників, моніторинг закупівель чи виконання договорів.

Нормативна база України створює комплексну систему, яка охоплює всі етапи закупівельного процесу – від планування до виконання договорів.

3. Електронна система ProZorro – одним із ключових досягнень реформи публічних закупівель в Україні є впровадження електронної системи ProZorro, яка стала обов'язковою для всіх державних закупівель з 2016 року. ProZorro – це інноваційна платформа, яка забезпечує прозорість, автоматизацію та доступність інформації про закупівлі. [19] Основними особливостями є: [19]

- прозорість – усі дані про закупівлі (оголошення, тендерна документація, пропозиції учасників, результати аукціонів) публікуються у відкритому доступі, що дозволяє громадськості, журналістам та громадським організаціям здійснювати моніторинг;

- електронні аукціони – ProZorro використовує механізм зворотного аукціону, де учасники змагаються, знижуючи свої цінові пропозиції в реальному часі, що сприяє економії бюджетних коштів;

- доступність – система дозволяє брати участь у закупівлях малим і середнім підприємствам, оскільки вона знижує бюрократичні бар'єри;

- модуль аналітики – ProZorro має інструменти для аналізу даних про закупівлі, що допомагають виявити порушення чи неефективні витрати.

ProZorro отримала міжнародне визнання, зокрема премію World Procurement Awards [20], завдяки своїй ефективності та антикорупційному ефекту. Система інтегрована з іншими державними реєстрами, що дозволяє автоматично перевіряти інформацію про учасників.

4. Види процедур закупівель – законодавство України передбачає декілька видів процедур закупівель, які застосовуються залежно від вартості предмета закупівлі, його специфіки та потреб замовника: [11]

- відкриті торги – це основна процедура, що використовується для більшості закупівель. Вона передбачає максимальну конкуренцію, адже будь-який постачальник може подати свою пропозицію, яка буде оцінюватись за критеріями, визначеними замовником. Відкриті торги проводяться через ProZorro з обов'язковим аукціоном;

- відкриті торги з особливостями – це спрощена версія відкритих торгів, запроваджена для пришвидшення процесу. Вона має скорочені строки подання пропозицій та менше вимог до документації, використовується для закупівель, які не потребують складних умов чи тривалого розгляду; [21]

- конкурентний діалог – використовується для складних закупівель, де замовник не може чітко визначити технічні вимоги чи оптимальний спосіб виконання. Процедура передбачає два етапи – спочатку діалог із учасниками для уточнення, потім – подання остаточних пропозицій. Процедура використовується для інноваційних, складних чи специфічних закупівель;

- переговорна процедура – це неконкурентна процедура, коли закупівля проводиться без торгів шляхом переговорів із одним або кількома учасниками. Вона потребує обґрунтування замовником та застосовується у виняткових випадках, визначених законом, наприклад – відсутність конкуренції (постачальник-монополіст), термінова потреба через надзвичайні обставини (стихійні лиха, війни, воєнні дії тощо), додаткові закупівлі у того самого постачальника для сумісності тощо;

- спрощена закупівля – це закупівля, що використовується для закупівель товарів, робіт чи послуг, вартість яких нижча за порогові для

відкритих торгів, проте перевищує мінімальну суму для звітування. Вона проводиться через електронну систему з мінімальними вимогами до учасників, вона дозволяє провести закупівлю з дотриманням конкурентних принципів;

- закупівля без використання електронної системи закупівель (прямі договори) – це процедура, що застосовується для закупівель, вартість яких нижча за встановлені пороги для спрощених закупівель. Замовник напряму укладає договір з постачальником, але повинен оприлюднити звіт про укладений договір у системі ProZorro, дана процедура застосовується для дрібних закупівель;

- рамкові угоди – це процедура для довгострокових закупівель, коли замовник укладає угоду з кількома постачальниками на певний період. Конкретні закупівлі в межах рамкової угоди проводяться через вибір постачальника з укладених угод. Процедура використовується для регулярних або повторюваних закупівель (наприклад, продукти харчування, канцелярські товари тощо);

- електронні каталоги (ProZorro Market) – процедура застосовується для стандартних товарів (медичні засоби, офісне обладнання тощо), У даній процедурі замовник обирає постачальника з каталогу, де вже є перевірені товари та постачальники. Перевагою електронного каталогу є те, що він спрощує процес для типових закупівель.

5. Контроль та відповідальність – система публічних закупівель в Україні має розвинений механізм контролю, спрямований на запобігання порушенням і законності, а саме:

- Державна аудиторська служба України (ДАСУ) – орган, що здійснює перевірку закупівель на предмет відповідності законодавству, ефективності використання коштів і дотримання процедур; [22]

- Антимонопольний комітет України (АМКУ) – орган розглядає скарги учасників закупівель, які вважають, що їх права були порушені (наприклад,

через дискримінаційні вимоги чи неправомірне визначення переможця); [11, Стаття 18]

- громадський контроль – громадські організації, такі як «Transparency International Україна» [23], та медіа активно відстежують закупівлі через ProZorro. Вони виявляють порушення, аналізують тендери та сприяють притягненню порушників до відповідальності.

Порушення у сфері закупівель можуть мати серйозні наслідки, включаючи: [24]

- адміністративну відповідальність для посадових осіб замовників;
- кримінальну відповідальність у разі виявлення корупційних дій;
- визнання договорів недійсними та скасування результатів тендерів.

6. Виклики у сфері публічних закупівель – незважаючи на значний прогрес, система публічних закупівель в Україні стикається з низкою викликів [25]:

- недостатня кваліфікація замовників – багато замовників (особливо в невеликих громадах) не мають достатнього досвіду чи знань для правильного складання тендерної документації, що призводить до помилок або оскаржень;

- маніпуляції з тендерами – деякі замовники намагаються обмежити конкуренцію, встановлюючи дискримінаційні вимоги чи прописуючи умови під конкретного постачальника;

- складність для малого бізнесу – хоча ProZorro спрощує доступ до закупівель, малі підприємства іноді стикаються з труднощами через бюрократичні вимоги чи брак ресурсів для підготовки пропозицій;

- технічні проблеми – незважаючи на надійність ProZorro, іноді виникають технічні збої чи проблеми з інтеграцією системи з іншими державними реєстрами.

7. Перспективи розвитку – сфера публічних закупівель в Україні продовжує розвиватися та в майбутньому планується низка вдосконалень: [26]

- гармонізація з європейськими стандартами – Україна, як кандидат на вступ до ЄС, працює над приведенням законодавства у відповідність до директив Європейського Союзу, що стосуються публічних закупівель;

- подальша цифровізація – розширення функціоналу ProZorro, наприклад, впровадження нових інструментів аналітики чи автоматизації перевірки документів;

- спрощення процедур для малого бізнесу – розробляються ініціативи для зниження бар'єрів для участі малих і середніх підприємств у закупівлях;

- посилення громадського контролю – залучення громадських організацій і громадян до моніторингу закупівель залишається пріоритетом, що сприяє зниженню корупційних ризиків.

Отже, нормативно-правове регулювання публічних закупівель в Україні є сучасною та ефективною системою, яка базується на принципах прозорості, конкурентності та економії. Завдяки Закону України «Про публічні закупівлі» та системі ProZorro вдалося значно знизити рівень корупції, підвищити довіру до державних витрат і залучити до закупівель широке коло постачальників. Проте для подальшого вдосконалення системи необхідно вирішувати наявні виклики, зокрема шляхом підвищення кваліфікації замовників, спрощення процедур і гармонізації з міжнародними стандартами. Система публічних закупівель залишається важливим інструментом для розвитку економіки України та забезпечення ефективного використання державних ресурсів.

1.3. Інформаційно-аналітичне забезпечення публічних закупівель

Інформаційно-аналітичне забезпечення публічних закупівель є фундаментальним елементом сучасної системи управління державними та комунальними фінансами. Воно охоплює комплексний підхід до збору, обробки, аналізу та використання даних для забезпечення прозорості, ефективності, конкурентності та законності закупівельних процесів. [27] В

Україні, де система публічних закупівель регулюється Законом України «Про публічні закупівлі» від 25 грудня 2015 року № 922-VIII [11], інформаційно-аналітичне забезпечення відіграє ключову роль у створенні прозорої та підзвітної системи. Завдяки впровадженню електронної платформи ProZorro у 2016 році, яка стала основою для реформування сфери закупівель, інформаційно-аналітичне забезпечення отримало нові можливості для розвитку та вдосконалення. [19]

Публічні закупівлі є важливим інструментом управління бюджетними коштами, адже вони стосуються витрат на товари, роботи та послуги, які необхідні для функціонування державних і комунальних установ. Від якості організації закупівель залежить не лише економія ресурсів, але й довіра суспільства до державних інститутів. Інформаційно-аналітичне забезпечення забезпечує системний підхід до управління цими процесами, дозволяючи [11; 19]:

- 1) покращуючи прозорість – відкритість даних про закупівлі сприяє зниженню корупційних ризиків і підвищенню довіри громадян;
- 2) забезпечувати ефективність – аналіз даних дозволяє оптимізувати витрати, уникати завищення цін і обирати найкращі пропозиції;
- 3) зміцнювати конкуренцію – інформаційно-аналітичне забезпечення допомагає створювати рівні умови для всіх учасників ринку, що сприяє здоровій конкуренції;
- 4) підвищувати підзвітність – завдяки доступу до аналітичних даних державні органи та громадськість можуть контролювати відповідність процедур законодавству.

В Україні система ProZorro стала прикладом успішного впровадження інформаційно-аналітичного забезпечення, адже вона забезпечує відкритий доступ до інформації про всі етапи закупівель – від оголошення тендеру до підписання контракту.

Виділяють 5 основних компонентів інформаційно-аналітичного забезпечення: [27; 28]

I. Збір даних – систематичний збір даних, які стосуються всіх аспектів закупівельного процесу, що включає інформацію про:

- потреби замовників (державних чи комунальних установ);
- ринкові пропозиції від постачальників;
- цінові пропозиції та їх відповідність ринковим умовам;
- умови договорів, включаючи терміни виконання, гарантії та штрафні санкції;
- дані про учасників тендерів, їхню репутацію та історію виконання контрактів.

Електронна система ProZorro автоматично збирає та зберігає ці дані в єдиній базі, яка є доступною для зацікавлених сторін. Наприклад, кожен тендер, оголошений через ProZorro, містить детальну інформацію про предмет закупівлі, очікувану вартість, учасників, переможця та укладений контракт, що дозволяє створювати великі масиви даних (Big Data), які є основою для подальшого аналізу. [19]

II. Обробка даних – після збору даних наступним кроком є їх обробка та аналіз. Сучасні технології, такі як системи Business Intelligence (BI), дозволяють обробляти великі обсяги інформації та виявляти закономірності, які можуть бути непомітними при поверхневому огляді, наприклад:

- аналіз цін – порівняння цін у різних тендерах дозволяє виявити завищення вартості товарів чи послуг;
- виявлення ризиків – аналітичні алгоритми можуть ідентифікувати ознаки змови між учасниками, наприклад, коли одні й ті ж компанії постійно виграють тендери;
- оцінка ефективності – аналіз даних про виконання контрактів дозволяє оцінити, наскільки ефективно були витрачені бюджетні кошти.

В Україні модуль аналітики ProZorro є одним із ключових інструментів для обробки даних, він надає користувачам звіти, графіки та статистику, які допомагають оцінити стан закупівель у різних регіонах чи сферах. [19]

III. Моніторинг і контроль – моніторинг закупівель є важливим елементом інформаційно-аналітичного забезпечення, адже він дозволяє відстежувати процеси в реальному часі та виявляти порушення на ранніх етапах. Завдяки відкритості системи ProZorro кожен громадянин, журналіст чи представник громадської організації може перевірити деталі будь-якого тендеру, наприклад:

- Чи дотримано всіх процедур під час оголошення тендеру?
- Чи відповідають пропозиції учасників вимогам тендерної документації?
- Чи є ознаки дискримінації окремих учасників?

Державні органи, такі як Державна аудиторська служба України, використовують аналітичні інструменти для перевірки законності закупівель. Громадські організації, такі як Transparency International Ukraine [23], також активно застосовують інформаційно-аналітичне забезпечення для виявлення корупційних схем і забезпечення підзвітності.

IV. Прогнозування та планування – інформаційно-аналітичне забезпечення дозволяє не лише аналізувати минулі та поточні закупівлі, але й прогнозувати майбутні потреби, наприклад:

- прогнозування попиту – аналіз історичних даних допомагає визначити, які товари чи послуги будуть потрібні в майбутньому;
- оптимізація бюджетів – аналітичні інструменти дозволяють оцінити, як розподілити бюджет для максимальної економії;
- планування закупівель – на основі прогнозів замовники можуть розробляти річні плани закупівель, що зменшує ризик позапланових витрат.

Такі інструменти особливо важливі для великих замовників, таких як міністерства чи комунальні підприємства, які управляють значними бюджетами.

V. Прозорість і громадський контроль – однією з головних переваг інформаційно-аналітичного забезпечення є забезпечення прозорості

закупівель. Система ProZorro публікує всю інформацію у відкритому доступі, що дозволяє громадськості брати участь у контролі. Громадські організації, такі як Центр протидії корупції чи DOZORRO [17], використовують аналітичні інструменти для:

- виявлення порушень, таких як фіктивні тендери чи завищені ціни;
- моніторингу контрактів;
- надання рекомендацій щодо вдосконалення процедур.

Громадський контроль не лише підвищує підзвітність, але й сприяє формуванню культури відкритості в державному управлінні.

Незважаючи на значний прогрес у розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення, у цій сфері залишаються наступні виклики:

1. Якість даних – неповні, неточні або неструктуровані дані можуть ускладнювати аналіз, наприклад, якщо замовник неправильно заповнює тендерну документацію, що може призвести до помилок у звітах;
2. Технологічні обмеження – не всі замовники мають доступ до сучасних аналітичних інструментів, особливо у великих містах чи громадах;
3. Недостатня кваліфікація персоналу – робота з аналітичними системами вимагає спеціальних знань, але не всі працівники замовників мають відповідну підготовку;
4. Обмежений доступ до інтеграції – деякі державні системи (реєстри, фінансові бази тощо) не інтегровані з ProZorro, що ускладнює комплексний аналіз;
5. Кібербезпека – зростання обсягів даних підвищує ризики кібератак і витоку інформації.

Щодо перспектив розвитку, то майбутнє у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення у сфері публічних закупівель пов'язане з впровадженням новітніх технологій і вдосконаленням існуючих процесів. [29] Серед головних напрямів розвитку можна виділити:

1. Штучний інтелект і машинне навчання – ці технології можуть автоматизувати аналіз даних, виявляти ризики та прогнозувати тенденції з високою точністю;

2. Інтеграція з іншими системами – поєднання даних ProZorro з іншими державними реєстрами (наприклад, Єдиним державним реєстром юридичних осіб) дозволить проводити глибший аналіз;

3. Розширення доступу до інструментів – створення простих і доступних аналітичних платформ для малих замовників сприятиме їх ефективнішому використанню;

4. Навчання персоналу – розробка програм підготовки для працівників замовників допоможе підвищити якість роботи з даними;

5. Автоматизація моніторингу – впровадження автоматичних систем для виявлення порушень зменшить навантаження на державні органи та громадськість.

Отже, інформаційно-аналітичне забезпечення є невід’ємною частиною сучасної системи публічних закупівель. В Україні завдяки впровадженню системи ProZorro та розвитку аналітичних інструментів вдалося досягти значного прогресу в забезпеченні прозорості, ефективності та конкурентності закупівель. Проте для подальшого вдосконалення необхідно подолати наявні виклики, такі як якість даних, технологічні обмеження та недостатня кваліфікація персоналу. Розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення, зокрема через впровадження штучного інтелекту, інтеграцію систем і навчання, сприятиме економії бюджетних коштів, зменшенню корупційних ризиків і підвищенню довіри до державних інститутів.

Висновки до розділу 1

1. Публічні закупівлі в Україні є ключовим інструментом забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, прозорості витрат та створення конкурентного середовища для постачальників. Вони відіграють

важливу роль у державному управлінні, сприяючи економічному розвитку, боротьбі з корупцією та підвищенню довіри суспільства до державних інститутів. Система публічних закупівель, реформована після 2014 року, базується на принципах відкритості, добросовісної конкуренції, недискримінації, об'єктивності, економності та запобігання корупції, що реалізується через електронну платформу ProZorro.

2. Нормативно-правове регулювання, зокрема Закон України «Про публічні закупівлі» та підзаконні акти, створює правову основу для прозорих і конкурентних процедур, таких як відкриті торги, конкурентний діалог, переговорна процедура та використання ProZorro Market. Водночас інформаційно-аналітичне забезпечення, яке включає збір, обробку, аналіз даних, моніторинг і прогнозування, відіграє вирішальну роль у підвищенні ефективності закупівель, зниженні корупційних ризиків і забезпеченні громадського контролю. Платформа ProZorro, інтегрована з аналітичними інструментами, стала прикладом успішної цифровізації, отримавши міжнародне визнання.

3. Незважаючи на значний прогрес, система публічних закупівель стикається з викликами, такими як недостатня кваліфікація замовників, маніпуляції з тендерами, технічні обмеження та проблеми з якістю даних. Для їх подолання необхідні подальша гармонізація з міжнародними стандартами, впровадження інноваційних технологій, таких як штучний інтелект та підвищення професійного рівня учасників процесу. Публічні закупівлі в Україні не лише забезпечують державні потреби, але й сприяють розвитку малого та середнього бізнесу, екологічно відповідальним практикам і євроінтеграційним процесам. Подальше вдосконалення системи, залучення громадськості та впровадження сучасних технологій сприятимуть економії ресурсів, підвищенню прозорості та зміцненню довіри до державних інститутів, забезпечуючи сталий розвиток країни.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У ДНІПРОВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

2.1. Організація процесу публічних закупівель у Дніпровському державному аграрно-економічному університеті

Публічні закупівлі є важливим елементом діяльності державних установ, зокрема закладів вищої освіти, таких як Дніпровський державний аграрно-економічний університет (ДДАЕУ). Вони забезпечують прозорість, ефективність і економію бюджетних коштів, а також сприяють дотриманню законодавчих норм. У сучасних умовах, коли державні установи перебувають під пильним контролем громадськості, використання електронної системи ProZorro стало обов'язковим для всіх закупівель ДДАЕУ, що дозволяє не лише економити кошти, але й забезпечувати відкритий доступ до інформації про тендери для всіх зацікавлених сторін.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, розташований за адресою: м. Дніпро, вул. Сергія Єфремова, 25, є державним закладом вищої освіти, підпорядкованим Міністерству освіти і науки України. Університет здійснює закупівлі для забезпечення освітнього процесу, наукової діяльності, утримання інфраструктури та інших потреб. Наприклад, університет регулярно закуповує сучасне лабораторне обладнання для досліджень у сфері аграрних наук, зокрема аналізаторів ґрунтів чи лабораторні прилади. Крім того, університет забезпечує студентів гуртожитками, що вимагає регулярних закупівель послуг з ремонту та енергоефективності приміщень, комунальних послуг, різних товарів для ремонту тощо.

Організація процесу публічних закупівель у Дніпровському державному аграрно-економічному університеті (ДДАЕУ) є складним і

багатогранним механізмом, який забезпечує функціонування цього вищого навчального закладу як бюджетної установи. Цей процес включає не лише підготовку тендерної документації, але й моніторинг ринку, аналіз пропозицій постачальників і контроль за виконанням договорів, що, в свою чергу, вимагає високої кваліфікації та координації між підрозділами університету.

Процесом здійснення публічних закупівель у ДДАЕУ займається планово-фінансовий відділ, який є одним із центральних елементів системи управління закладом. Основним завданням відділу є планування, облік та контроль за використанням фінансових ресурсів, а також забезпечення раціонального розподілу бюджетних коштів. Відділ здійснює формування фінансової політики університету, готує бюджети, контролює формування фінансової політики університету, готує бюджети, контролює надходження і витрати, займається звітністю, проводить закупівлі. Така робота є надзвичайно важливою для підтримання стабільності діяльності закладу, реалізації освітніх і наукових проектів, а також оновлення матеріально-технічної бази.

Кадровий склад планово-фінансового відділу складається з висококваліфікованих спеціалістів у галузі фінансів, економіки та бухгалтерії, які володіють сучасними методами планування та контролю. Відділ активно впроваджує інформаційні технології для автоматизації обліку, звітності, закупівель, що підвищує ефективність роботи та мінімізує ризики фінансових помилок. Особливу увагу приділяють прозорості і відкритості фінансових процесів, що відповідає сучасним вимогам державного управління і забезпечує довіру з боку партнерів, студентів і державних органів.

Планово-фінансовий відділ тісно співпрацює з іншими структурними підрозділами університету, факультетами, інститутами, науковими лабораторіями та студентськими організаціями. Від ефективної роботи цього підрозділу залежить своєчасне фінансування навчального процесу, наукових

досліджень, заходів культурно-виховного характеру та інфраструктурних проектів. Відділ також забезпечує контроль за використанням коштів, отриманих від грантів, спонсорських внесків та інших позабюджетних джерел, що дозволяє університету розвиватися у різних напрямках і впроваджувати інновації.

Крім безпосередньо фінансової роботи, планово-фінансовий відділ бере участь у стратегічному плануванні розвитку університету. Він готує економічні обґрунтування проектів, закупівель, аналізує фінансові ризики, допомагає керівництву приймати рішення, які забезпечують стабільність і стійкість діяльності закладу в умовах мінливої економічної ситуації. Відділ є важливою ланкою в системі управління якістю освіти і науки, оскільки без належного фінансового забезпечення неможливе оновлення матеріально-технічної бази, підвищення кваліфікації викладачів і залучення талановитої молоді.

Процесом проведення закупівель займаються начальник планово-фінансового відділу Божко Олена Валеріївна та уповноважена особа, економіст I категорії – Іванова Марина Андріївна. Ці фахівці відповідають за підготовку тендерів, перевірку відповідності пропозицій вимогам законодавства та забезпечення своєчасного укладання договорів. Наприклад, у 2024 році університет через систему ProZorro провів закупівлю комп'ютерної техніки для оновлення навчальних аудиторій, що дозволило покращити якість викладання інформаційних технологій для студентів аграрних спеціальностей.

Як і всі державні організації в Україні, університет зобов'язаний дотримуватися вимог Закону [11], що регулює порядок придбання товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти. Даний процес має на меті не лише економію ресурсів, а й забезпечення прозорості, конкурентності та рівного доступу для всіх потенційних постачальників. У контексті специфіки аграрного університету, який готує фахівців для сільськогосподарської галузі, закупівлі охоплюють широкий спектр потреб – від спеціалізованого

обладнання для наукових досліджень до побутових послуг, таких як прибирання товарів чи харчування студентів. Водночас, процес закупівель може ускладнюватися через бюрократичні процедури чи обмеженість бюджетного фінансування, що вимагає від планово-фінансового відділу гнучкості та вміння швидко реагувати на зміни.

Загалом, основними функціями осіб, що займаються закупівлями в ДДАЕУ є:

- розробка річного плану закупівель;
- підготовка тендерної документації;
- організація та проведення процедур закупівель (закупівля без використання електронної системи закупівель та відкриті торги з особливостями);
- оцінка пропозицій учасників, перевірка документів та вибір переможця»
- контроль за виконанням договорів.

ДДАЕУ дотримується чітких і прозорих процедур під час здійснення закупівель, які регулюються чинним законодавством України. Усі закупівлі проводяться через систему e-tender з автоматичною публікацією на електронній системі публічних закупівель ProZorro, яка була створена для забезпечення відкритості, конкурентності та ефективності державних закупівель, що дозволяє уникнути корупційних ризиків і сприяє раціональному використанню бюджетних коштів.

Згідно з Законом України «Про публічні закупівлі» [11], для різних типів закупівель встановлено чіткі фінансові пороги, які визначають, які саме процедури необхідно застосовувати. Зокрема, допороговими закупівлями вважаються закупівлі товарів і послуг, вартість яких менше 100 тисяч гривень, а робіт – менше 1,5 мільйона гривень. Закупівлі, що перевищують ці суми, є надпороговими і проводяться за процедурами, визначеними Законом, зокрема через відкриті торги. До початку воєнного стану, якщо сума закупівлі є меншою за зазначені порогові значення, застосовувались

спрощені процедури закупівель. На даний момент, у зв'язку з воєнним станом прийняли Постанову Кабінету Міністрів України №1178 від 12.10.2022 р. «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» [21], спрощені процедури не застосовуються, замість них проводиться закупівлі без використання електронної системи закупівель, що дозволяє університету оперативно залучати постачальників для менш масштабних потреб, зберігаючи при цьому принципи прозорості та конкурентності.

Система ProZorro є ключовим інструментом для забезпечення прозорості та підзвітності в процесі закупівель. ДДАЕУ, як замовник, виконує низку обов'язкових кроків, щоб забезпечити відповідність своїх дій законодавству та принципам системи ProZorro, а саме:

1. Планування закупівель – на початку кожного фінансового року університет розробляє річний план закупівель, який включає перелік товарів, робіт і послуг, необхідних для функціонування закладу. Планування базується на потребах факультетів, кафедр, адміністративних і господарських підрозділів. Наприклад, ДДАЕУ декілька років поспіль закуповує лабораторне приладдя, агрохімічну продукцію для застосування на полях навчально-наукового центру університету та інше;

2. Публікація оголошень про закупівлі – університет розміщує детальні оголошення про заплановані закупівлі на офіційному порталі ProZorro. У цих оголошеннях зазначаються всі ключові деталі, такі як предмет закупівлі, очікувана вартість, строки виконання, а також вимоги до учасників та самого предмету закупівлі;

3. Підготовка тендерної документації – до оголошення додається тендерна документація, яка містить повний перелік умов участі в торгах, технічні специфікації, критерії оцінки пропозицій, проект договору тощо. Ця

документація розробляється з урахуванням вимог законодавства та має бути максимально зрозумілою для потенційних учасників;

4. Проведення процедури відкритих торгів з особливостями – усі етапи торгів проходять в електронному форматі через платформу ProZorro, що дозволяє учасникам подавати свої пропозиції онлайн, а замовнику – оцінювати їх за прозорими критеріями. Відкриті торги передбачають аукціон, під час якого постачальники можуть знижувати свої цінові пропозиції, що сприяє економії бюджетних коштів;

5. Укладання договору – після визначення переможця тендеру укладається договір, який розміщується в системі ProZorro. Університет контролює виконання умов договору, включаючи терміни поставки, якість товарів чи послуг і відповідність заявленим вимогам;

6. Публікація результатів – після завершення торгів університет оприлюднює результати на порталі ProZorro, включаючи інформацію про переможця, укладений договір і його умови, що забезпечує можливість громадського контролю та дозволяє будь-кому перевірити законність і доцільність проведеної закупівлі.

Використання системи ProZorro для закупівель ДДАЕУ має низку переваг:

- прозорість, адже усі етапи закупівельного процесу є відкритими для громадськості. Будь-яка зацікавлена особа може ознайомитися з інформацією про закупівлі на порталі ProZorro;

- конкурентність – завдяки відкритим торгам університет має можливість залучити більше постачальників, що сприяє вибору якісних товарів, послуг або робіт за оптимальною ціною;

- економія, адже аукціони в системі ProZorro дозволяють знижувати початкову очікувану вартість закупівель, що сприяє ефективному використанню бюджетних коштів;

- антикорупційна спрямованість, адже система мінімізує можливості для корупційних схем, оскільки всі дії замовника та учасників фіксуються і є доступними для перевірки.

ДДАЕУ, як осередок аграрно-економічної сфери, має специфічні потреби в закупівлях, пов'язаних із його профілем, серед основних – це:

- наукове обладнання – для лабораторій агрономічного, біотехнологічного та інших факультетів закуповуються спеціалізовані прилади, які потребують чітких технічних характеристик;

- аграрні ресурси – такі як насіння, добрива, обладнання для польових дослідів, які використовуються в навчальних і наукових цілях;

- послуги ветеринарної медицини – закупівлі для клініко-діагностичного центру ветеринарної медицини ДДАЕУ UniVet;

- енергоносії та комунальні послуги – для забезпечення функціонування кампусу, гуртожитків і навчальних корпусів.

Організація публічних закупівель у ДДАЕУ стикається з низкою викликів:

1. Обмежене фінансування – державне фінансування може бути недостатнім для покриття всіх потреб університету, що змушує оптимізувати витрати;

2. Складність технічних специфікацій – закупівля спеціалізованого обладнання для аграрних і наукових цілей потребує високої кваліфікації уповноважених осіб у сфері публічних закупівель;

3. Ризик оскарження – учасники торів можуть подавати скарги до Антимонопольного комітету України, що призводить до затримок.

Отже, публічні закупівлі є ключовим елементом ефективного функціонування Дніпровського державного аграрно-економічного університету, забезпечуючи прозорість, економію бюджетних коштів і дотримання законодавчих норм. Використання електронної системи ProZorro дозволяє університету не лише раціонально використовувати фінансові ресурси, але й забезпечувати відкритий доступ до інформації про тендери, що

сприяє довірі з боку громадськості та партнерів. Планово-фінансовий відділ ДДАЕУ відіграє центральну роль у цьому процесі, координуючи планування, організації та контроль закупівель, а також сприяючи стратегічному розвитку закладу через ефективне управління фінансами.

Незважаючи на виклики, такі як обмежене фінансування, складність технічних специфікацій та ризик оскаржень, ДДАЕУ успішно реалізує закупівлі, що відповідають специфічним потребам аграрно-економічного профілю університету. Завдяки чітким процедурам, високій кваліфікації фахівців, а саме начальника планово-фінансового відділу Божко Олени Валеріївни та економіста Іванової Марини Андріївни, а також активному впровадженню інформаційних технологій, університет забезпечує прозорість, конкурентність і ефективність закупівельного процесу, що дозволяє ДДАЕУ підтримувати стабільну діяльність, оновлювати матеріально-технічну базу, розвивати наукові дослідження та створювати комфортні умови для навчання студентів, сприяючи підготовці висококваліфікованих фахівців для аграрної галузі України.

2.2. Оцінка ефективності закупівельної діяльності Дніпровського державного аграрно-економічного університету через систему Prozorro

Система ProZorro – це українська електронна система публічних закупівель, яка з 2016 року робить тендери прозорими та конкурентними. Держава та комунальні органи оголошують тисячі торгів на все – від продуктів і ліків до ІТ і будівництва, а бізнеси змагаються онлайн через авторизовані майданчики. Все відображається на порталі ProZorro [30] – від оголошення до оплати. Система на відкритому коді об'єднує 35 тис. замовників і 250 тис. постачальників, заощаджує мільярди з бюджету завдяки конкуренції. Створена волонтерами під час Революції Гідності, зараз належить державі, регулюється Мінекономіки. Керує нею з серпня 2025-го Ярослав Любченко, фокусуючись на штучному інтелекті, інтеграції з

реєстрами та відбудові. Загалом, це «світло в темній кімнаті» корупції з купою міжнародних нагород.[19]

Дніпровський державний аграрно-економічний університет є одним із провідних закладів вищої освіти України, який здійснює закупівлі для забезпечення освітнього процесу, наукової діяльності та господарських потреб. Усі закупівлі, що проводяться університетом, проводяться через електронну систему ProZorro. Оцінка ефективності закупівельної діяльності ДДАЕУ через ProZorro дозволяє визначити, наскільки раціонально використовуються ресурси, а також виявити сильні сторони та проблемні аспекти цього процесу.

Ефективна закупівля залежить від низки факторів, які враховують фахівці під час підготовки та реалізації як прямих, так і непрямих закупівель. Інститут CIPS, чиї стандарти застосовуються такими організаціями, як ООН, Всесвітній банк і МВФ, розробив модель «п'яти правильних принципів», яка стала класичною основою для оцінки ефективності закупівель. Відповідно до неї, товари чи послуги мають відповідати п'яти ключовим критеріям: [31]

1. Висока якість товарів чи послуг – замовник чітко визначає вимоги до продукту – його характеристики, склад, терміни виготовлення та придатності, технічні параметри тощо. Якість є основою для забезпечення відповідності закупівлі потребам компанії;

2. Оптимальна кількість – закупівля вважається вдалою, якщо кількість товару відповідає потребам установи;

3. Конкурентна ціна – ціна відіграє вирішальну роль у комерційних тендерах і закупівлях. Оптимізація витрат без втрати якості – це дуже важливий показник успіху установи;

4. Дотримання термінів доставки – своєчасна доставка є запорукою стабільності діяльності установи. Надійний постачальник виконує зобов'язання щодо термінів, узгоджених із замовником;

5. Надійність постачальника – закупівельники аналізують репутацію постачальника, його позицію на ринку, перевіряють документи та інші дані через відповідні сервіси, щоб переконатися у надійності партнера.

Ефективність закупівельної діяльності можна оцінювати за кількома ключовими критеріями, які відображають принципи Закону [11] та особливості функціонування системи ProZorro, а саме:

1. Економічна ефективність – співвідношення між очікуваною вартістю закупівлі та фактичною ціною, за якою укладено договір. Економія коштів є важливим показником, оскільки вона демонструє, наскільки вдало вдалося знизити витрати завдяки конкуренції;

2. Прозорість і відкритість – доступність інформації про закупівлі, включаючи оголошення, тендерну документацію, пропозиції учасників і результати торгів;

3. Конкурентність – кількість учасників у торгах, що впливає на якість пропозицій і можливість вибору оптимального постачальника;

4. Дотримання строків – своєчасність проведення процедур закупівель і виконання договорів;

5. Відповідальність потребам – ступінь задоволення потреб університету в товарах, роботах чи послугах, а також їхня якість;

6. Відсутність порушень – кількість оскаржень, скарг чи виявлених порушень у процесі закупівель, що свідчить про якість підготовки тендерної документації та дотримання законодавства.

Завдяки даним критеріям можна комплексно оцінити закупівельну діяльність ДДАЕУ та виявити напрями для покращення.

ДДАЕУ є розпорядником бюджетних коштів, підпорядкованим Міністерству освіти і науки України. Університет проводить безліч закупівель у різних напрямках, таких як закупівля лабораторного обладнання (біосенсори, рН-метри, млини лабораторні, бані лабораторні, мікроскопи, аквадистилятори тощо), лабораторних послуг, комунальних послуг,

придбання товарів та матеріалів для навчального процесу (насіння, хімічні реактиви, компресори для с-г техніки, тощо) та інші.

Для загального аналізу закупівельної діяльності ДДАЕУ проаналізуємо закупівлі, що відбулися за період 2020-2024 рр. (Додаток А). Дані згруповано за типами процедур закупівель відповідно до норм Закону України «Про публічні закупівлі» [11] та інших нормативних актів, з урахуванням змін, запроваджених у воєнний період (зокрема, введення відкритих торгів з особливостями). Таблиця відображає динаміку кількості укладених договорів та їхньої вартості по роках, а також підсумкові показники за весь період. Аналіз охоплює як конкурентні процедури (відкриті торги, спрощені закупівлі), так і неконкурентні (переговорні процедури, закупівлі без використання електронної системи), що дозволяє оцінити ефективність, прозорість та адаптацію до зовнішніх викликів, таких як пандемія Covid-19 у 2020-2021 рр. та повномасштабне вторгнення РФ з 2022 року.

Загалом за період було проведено 2 291 процедуру на загальну суму 183 804,4 тис. грн.. Згідно річних підсумків, наведених у табл.2.1 можна побачити динаміку загальної кількості закупівель, яка зменшилась з 2020 року до 2022 року на 426 закупівель, або 68 %, потім зросла до 646 у 2024 році (у порівнянні з 2023 роком зросли на 145 %). Суми витрат на закупівлі у 2021 році у порівнянні з 2020 роком зросли на 55 %, впали у 2022-2023 рр. на 46,9 % у порівнянні з 2021 р. та у 2024 році зросли на 138 % у порівнянні з 2023 р.

Таблиця 2.1

Річні підсумки проведених закупівель ДДАЕУ за 2020-2024 рр.

Рік	Кількість закупівель	Сума, тис. грн.
2020	622	28 017,4
2021	563	43 532,5
2022	196	34 056,4
2023	264	23 117,7
2024	646	55 080,4
Разом	2 291	183 804,4

Джерело: складено автором на основі даних Додатку А

Для більш детального аналізу розглянемо частки процедур за роками, а саме за кількістю та за сумами (табл. 2.2. та табл. 2.3 відповідно).

Таблиця 2.2

Частка закупівель ДДАЕУ за їх кількістю за 2020-2024 рр., %

Процедура	Рік					Відхилення 2024 від 2020 рр.
	2020	2021	2022	2023	2024	
Відкриті торги	1,1	3,2	1,5	-	-	-1,1 п.п.
Відкриті торги з особливостями	-	-	3,1	1,5	2,6	+2,6 п.п.
Спрощена закупівля	9,3	15,3	10,7	-	-	-9,3 п.п.
Переговорна процедура	0,5	15,3	2,6	-	-	-0,5 п.п.
Переговорна процедура (скорочена)	1,8	0,7	3,6	-	-	-1,8 п.п.
Закупівля без використання електронної системи закупівель	87,3	5,7	78,6	98,5	97,4	+10,1 п.п.
Разом	100	100	100	100	100	-

Джерело: складено автором на основі даних Додатку А

Таблиця 2.3

Частка закупівель ДДАЕУ за їх сумою за 2020-2024 рр., %

Процедура	Рік					Відхилення 2024 від 2020 рр.
	2020	2021	2022	2023	2024	
Відкриті торги	15,3	27,8	1,5	-	-	-15,3 п.п.
Відкриті торги з особливостями	-	-	27,9	5,4	19,2	+19,2 п.п.
Спрощена закупівля	8,8	11,9	3,1	-	-	-11,9 п.п.
Переговорна процедура	1,5	0,6	12,8	-	-	-1,5 п.п.
Переговорна процедура (скорочена)	53,3	45,4	38,1	-	-	-53,3 п.п.
Закупівля без використання електронної системи закупівель	21,2	14,3	16,6	94,6	80,8	+59,6 п.п.
Разом	100	100	100	100	100	-

Джерело: складено автором на основі даних Додатку А

Згідно табл.2.2 та табл. 2.3. можна побачити, що частка відкритих торгів у 2020-2022 рр. була мінімальною, проте стабільною; спрощена

закупівля мала доволі високу частку у всіх проведених закупівлях, пік спостерігався у 2021 році, така ж динаміка у переговорній процедурі, де найвищий показник спостерігався у 2021 році, в той час, як у переговорній процедурі (скороченій) пік спостерігався у 2022 році. Варто зазначити, що після введення воєнного стану в Україні та введення в дію Особливостей здійснення публічних закупівель [21] всі вищенаведені процедури закупівель не проводяться, замість них введено процедуру відкритих торгів з особливостями та залишились закупівлі без використання електронної системи закупівель, які є найвагомішими у системі закупівель Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Окрім цього, можна побачити, що у 2020-2021 рр. спостерігається більш різноманітна структура з акцентом на конкурентні процедури (відкриті торги та спрощені закупівлі – до 18-28 % за сумою), переговорна (скорочена) домінує за сумою (45-53 %), вказуючи на великі суми договорів. З 2022 року – різкий зсув до закупівель без застосування електронної системи (78-98 % за кількістю, 17-95 % за сумою), також зникають спрощені та переговорні процедури після 2022 р., на противагу яким з'являються відкриті торги з особливостями (до 28 % за сумою в 2022 р.). У 2023-2024 рр. відбувається майже монополія закупівель без використання електронної системи (97-98 % за кількістю), але у 2024 році зростає роль відкритих торгів з особливостями (19 % за сумою).

Отже, з 2022 року (початок повномасштабного вторгнення РФ) спостерігається радикальний зсув від конкурентних процедур (відкриті торги, спрощені) до неконкурентних (закупівлі без використання електронної системи закупівель), що пов'язане зі спрощенням процесів під час війни. У 2022-2023 рр. кількість і суми впали, що спричинено евакуацією та обмеженими ресурсами університету. Введення у 2022 році процедури відкритих торгів з особливостями є адаптацією ProZorro під воєнні умови, де тендери спрощуються, але зберігається деяка конкуренція.

Рекордна сума (більше 55 млн. грн.) та кількість (646) у 2024 році вказують на відновлення закупівельної активності університету, що пов'язано з додатковим фінансуванням освітньої та наукової діяльності.

Загалом, закупівлі ДДАЕУ відображають національні тренди – падіння у 2022 р. (загальний обсяг закупівель в Україні зменшився через війну), потрійне зростання обсягів у 2023-2024 рр..

Наступним кроком аналізу закупівельної діяльності ДДАЕУ є аналіз кількості процедур відкритих торгів та відкритих торгів з особливостями за період 2022-2024 рр. (Додаток Б), що з різних причин (відсутність пропозицій, відхилення усіх учасників тощо) не відбулися та не завершилися укладенням договору.

Проаналізувавши Додаток Б можна побачити, що за 2020-2024 рр. університет оголосив 40 процедур (з них 18 – відкриті торги і 22 – відкриті торги з особливостями), які не відбулися. Найбільша кількість тендерів, що не відбулися припадає на 2024 рік (16 процедур), що майже удвічі перевищує показник 2020 року (9 процедур).

Протягом 2020-2024 рр. відмінялися закупівлі за наступними предметами:

1. Природний газ (код ДК 021:2015 09120000-6) – 9 процедур;
2. Комп'ютерна техніка та комплектуючі (код ДК 021:2015 30210000-4 та 30230000-0) – 8 процедур;
3. Електрична енергія (код ДК 021:2015 09310000-5) – 5 процедур;
4. Паливо (код ДК 021: 2015 09130000-9) – 3 процедури;
5. Добрива та агрохімія (код ДК 021:2015 24450000-3 та 24410000-1) – 3 процедури;
6. Наукові та аналітичні послуги (код ДК 021:2015 71610000-7 та 73110000-6) – 3 процедури.

Процедури відкритих торгів та відкритих торгів з особливостями в частині проведення дещо відрізняються, що відображається в тому, що для успішного проведення процедури відкритих торгів необхідно для участі

мінімум 2 учасника [11] (в інакшому випадку процедура відміняється, а Замовнику необхідно повторно оголошувати процедуру), в той час як для процедури відкритих торгів з особливостями достатньо одного учасника [21] (якщо подана лише одна пропозиція, закупівля не відміняється, а переходить до етапу розгляду). Також, варто зазначити, що з переходом на інший вид процедури закупівлі змінилися і мінімальні пороги проведення закупівель (вони визначаються за кожним кодом ДК 021:2015), а саме:

- для процедури відкритих торгів мінімальний поріг складає 200 тис. грн.;

- для процедури відкритих торгів з особливостями – 100 тис. грн..

Варто зазначити, що в більшості випадків процедури відкритих торгів не відбувалися через те, що було менше 2-х учасників, а відкриті торги з особливостями – через відсутність учасників.

Окрім цього, якщо процедура відкритих торгів та спрощена закупівля не відбулася двічі, а для процедури відкритих торгів з особливостями достатньо одного разу, замовник має право укласти прямий договір про закупівлю, проте за умови, що договір та технічні характеристики предмета закупівлі не зміняться.

Заключним етапом у аналізі закупівельної діяльності ДДАЕУ є оцінка економічної ефективності закупівель університету, яка здійснюється через аналіз економії, досягнутої в результаті конкуренції на торгах (Додаток В).

Розглянемо ефективність використання бюджетних коштів університетом за 5 років загалом та за кожен рік окремо (табл. 2.4).

Згідно даних таблиці 2.4., можна побачити, що кожні 100 грн. очікуваної вартості в середньому за період 2020-2024 рр. коштували 82,07 грн., що є дуже хорошим середнім показником для державного вишу, особливо враховуючи воєнний стан.

Економія коштів за проведеними процедурами відкритих торгів та відкритих торгів з особливостями ДДАЕУ за 2020-2024 рр.

Рік	Очікувана вартість, грн.	Фактична вартість, грн.	Економія, грн.	% економії
2020	4 287 439,10	2 796 813,27	1 490 625,83	34,77
2021	12 117 359,47	8 007 373,48	4 109 985,99	33,92
2022	10 014 753,01	9 399 358,01	615 395,00	6,14
2023	21 863 678,02	21 758 877,02	104 801,00	0,48
2024	10 592 951,47	10 050 944,25	542 007,22	5,12
Разом	38 266 537,05	31 403 722,01	6 862 815,04	17,93

Джерело: складено автором на основі даних Додатку В

Аналізуючи економію по роках, що найбільший відсоток економії спостерігається у 2020-2021 роках, а саме 34,77 % та 33,92 % відповідно – це дуже високий показник, який свідчить про сильну конкуренцію на ринку необхідних товарів та послуг.

Починаючи з 2022 року економія доволі сильно впала, що обумовлено військовими діями проти України, зокрема різким скороченням конкуренції, адже багато компаній припинили участь у тендерах, логістичними проблемами, дефіцитом матеріалів тощо.

Можна сказати, що 2023 рік є найбільшим за обсягом очікуваної вартості, проте економія складала лише 104,8 тис. грн. – це статистично несуттєва різниця, тобто фактично закупівлі відбувалися практично за очікуваною вартістю. У 2024 році відбулося часткове відновлення конкуренції, збільшення кількості тендерів про що свідчить те, що економія зросла до 5,12 %, що є кращим, ніж у 2023 р., проте все ще в 6-7 разів нижче, ніж у 2020-2021 рр.

Для більш ґрунтовного аналізу порівнюємо два типи процедур та їх економію, що покаже нам системний ефект від зміни процедур проведення закупівель (табл. 2.5.).

Порівняння економії за проведеними процедурами відкритих торгів та відкритих торгів з особливостями ДДАЕУ за 2020-2024 рр.

<i>Тип процедури</i>	Відкриті торги (2020-2022 рр.)	Відкриті торги з особливостями (2022-2024 рр.)
<i>Кількість</i>	28	27
<i>Очікувана вартість, грн</i>	16 927 363,16	41 948 817,91
<i>Фактична вартість, грн.</i>	11 326 556,34	40 686 809,69
<i>Економія, грн.</i>	5 600 806,82	1 262 008,22
<i>Середня економія на 1 процедуру, грн.</i>	200 028,82	46 741,05
<i>Середній % економії, %</i>	33,09	3,01

Джерело: складено автором на основі даних Додатку В

Проаналізувавши дані табл. 2.5, можна побачити, що масштаб закупівель (в частині грошових коштів) суттєво зріс, перехід на процедури відкритих торгів з особливостями у 2022-2024 рр. дозволив значно прискорити та спростити закупівлі, що критично необхідно в умовах війни.

Окрім вищенаведених розрахунків, закупівельна діяльність університету також характеризується такими показниками, як:

- прозорість та конкурентність – система ProZorro забезпечує високий рівень прозорості закупівель ДДАЕУ. Усі тендери, оголошення, протоколи та договори публікуються на порталі ProZorro, що дозволяє громадськості та контролюючим органам відстежувати процес;

- дотримання строків та виконання договорів – ДДАЕУ дотримується строків проведення закупівель. За даними ProZorro, 100 % договорів університету виконуються вчасно, що свідчить про належний контроль за виконанням контрактів;

- відсутність порушень – за даними порталу ProZorro та DoZorro, які моніторять якість закупівель, у діяльності ДДАЕУ не фіксуються порушення, проте в окремих тендерах учасник подавав скаргу до Антимонопольного комітету України через суб'єктивний вибір переможця закупівлі, як це

сталось у квітні 2024 року при закупівлі персональних комп'ютерів (UA-2024-03-19-007225-a), коли другий учасник подав скаргу за неправомірні дії Замовника у вигляді визнання іншого учасника переможцем закупівлі (після розгляду скарги, Антимонопольним комітетом було відмовлено в задоволенні вимоги скаржника та визнано дії Замовника правомірними).

Проаналізувавши закупівельну діяльність Дніпровського державного аграрно-економічного університету, можна навести сильні сторони закупівельної діяльності:

- використання ProZorro – система забезпечує прозорість та конкуренцію, що сприяє економії коштів та зниженню корупційних ризиків;
- досвід уповноважених осіб (раніше тендерного комітету);
- відповідність потребам – закупівлі відповідають профілю університету, забезпечуючи якісне обладнання для наукових та освітніх цілей;
- прозорість та антикорупційна спрямованість – усі етапи (планування, торги, договори) фіксуються в системі та доступні для громадського контролю, що мінімізує ризики.

Отже, закупівельна діяльність ДДАЕУ характеризується високим рівнем прозорості та відповідністю принципам системи ProZorro. Університет успішно адаптував свої процеси до вимог воєнного часу. Проведений аналіз закупівельної діяльності ДДАЕУ за 2020-2024 рр. показує, що університет дотримується принципів раціонального та прозорого використання бюджетних коштів, однак, в окремих випадках, ефективність цієї діяльності суттєво залежить від зовнішніх обставин (пандемія Covid-19, повномасштабне вторгнення рф).

Статистика проведених закупівель за аналізований період чітко демонструє вплив зовнішніх факторів – після піку активності у 2021 році відбулося різке скорочення обсягів у 2022-2023 рр. (на 46,9 % за сумою), спричинене повномасштабним вторгненням рф та обмеженням фінансування. Водночас 2024 рік став періодом відновлення – рекордна кількість процедур

(646) та сума витрат (понад 55 млн. грн.) свідчать про стабілізацію освітнього та наукового процесів і повернення до активної господарської діяльності.

Відбулася кардинальна зміна структури закупівель – якщо у 2020-2021 роках переважали конкурентні процедури (відкриті торги, спрощені закупівлі), то з 2022 року, відповідно до законодавчих змін [21], університет перейшов на «відкриті торги з особливостями» та прямі договори. У 2023-2024 рр. частка закупівель без використання електронної системи сягнула 97 – 98 % за кількістю, що дозволило забезпечити оперативність постачання, необхідну в умовах війни.

Загальний показник економії за 5 років склав 17,93 %, що свідчить про раціональне використання бюджетних коштів. Аналіз виявив те, що у довоєнний період (2020 – 2021 рр.) економія сягала високого рівня (33 – 34 %), а у воєнний період (2022 – 2024 рр.) показник знизився до 0,48 % - 6,14 %, проте варто зазначити, що зниження показника економії обумовлено тим, що з початком воєнного стану зменшилась кількість постачальників та варіація цін на товари стала приблизно однаковою у різних постачальників.

2.3. Основні проблеми та порушення в процесі проведення закупівель у вищих навчальних закладах аграрного профілю

Вищі навчальні заклади аграрного профілю (наприклад, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Луганський національний аграрний університет тощо) є унікальними суб'єктами публічних закупівель, адже вони поєднують функції освітнього закладу та великого агропідприємства, адже мають на балансі тисячі гектарів землі та парки техніки.

Специфіка закупівельної діяльності аграрних університетів зумовлена їхньою подвійною природою. З одного боку, вони повинні забезпечувати навчальний процес (комп'ютери, меблі, лабораторні дослідження та лабораторна

техніка), з іншого – гарантувати безперервність виробничого циклу на дослідних полях (посівна, жнива). Саме в «виробничих» категоріях – трактори, комбайни, добрива, пальне – може бути найбільше порушень, що пов'язано з високою вартістю предметів закупівлі та бажанням замовників працювати зі звичними брендами техніки, що часто йде врозріз із законом про конкуренцію.

На відміну від класичних університетів, аграрні заклади також залежать від природних циклів:

- сезонність – добрива та пальне потрібні в конкретні сезони року;
- вузькопрофільність – часто потрібна специфічна техніка (наприклад, комбайн для селищних ділянок), яку можуть виробляти лише декілька заводів у світі.

У процесі здійснення публічних закупівель вищими навчальними закладами аграрного профілю в Україні, незважаючи на наявність сучасної електронної системи ProZorro, проблемами, які можуть призвести до порушень – це недостатня кваліфікація уповноважених осіб та відповідальних за закупівлі, що може призвести до системних помилок, наприклад:

- неправильний вибір процедури закупівлі;
- дискримінаційні вимоги в тендерній документації (конкретні торгові марки, завищені технічні параметри);
- помилки при формуванні очікуваної вартості (завищення або заниження);
- несвоєчасне оприлюднення договорів, звітів, змін до договорів, обґрунтувань закупівель. [56]

Наслідками вищенаведених порушень є:

- адміністративна відповідальність [34; 35] – за порушення на уповноважену особу може накладатись штраф від 1 700 до 85 000 грн., також можливе звільнення та заборона обіймати посади, пов'язані з публічними закупівлями;

- нераціональне використання бюджетних коштів потягне за собою значні фінансові втрати – переплата за товари та послуги, нецільове використання коштів, необхідність повернення коштів до бюджету за результатами перевірок ДАСУ.

Наслідками вищенаведених порушень та проблем, при проведенні конкурентних процедур закупівель, є те, що учасники можуть замовнику писати запитання / вимоги, що може відтермінувати підписання договору та постачання товару / обладнання чи надання послуг. Наприклад:

1. Національний університет біоресурсів і природокористування України 10.11.2020 р. оголосив процедуру відкритих торгів за предметом закупівлі «Монітори для НДЧ НУБіП України» (UA-2020-11-10-003556-b) [36]. Після визнання замовником переможця процедури, іншим учасником була написана вимога щодо невідповідності пропонованого товару необхідним технічним вимогам. Вимога про дискваліфікацію переможця не задоволена, адже Замовник самостійно знайшов на англійській версії сайту виробника повні характеристики запропонованої моделі монітора, де чітко заявлена контрастність, тобто так як параметр статистичної контрастності підтверджений офіційним джерелом (сайтом виробника), то переможець закупівлі повністю відповідає технічним вимогам.

2. Полтавським державним аграрним університетом 03.11.2021 р. було оголошено проведення процедури відкритих торгів з англійською мовою за предметом закупівлі «Електрична енергія для потреб організації ДК 021:2015:09310000-5 - "Електрична енергія"» (UA-2021-11-03-011612-a) [37]. На даний тендер було написано 2 вимоги щодо вимог тендерної документації:

Перша – щодо обмеження конкуренції та дискримінації нових учасників (сумарний обсяг постачання не повинен бути меншим за обсяг закупівлі);

Друга – неможливість отримання довідки в установленій термін подачі пропозицій (через тривалість розгляду запиту ОСР).

В обох випадках Замовник не задовольнив вимоги про виключення, посилаючись на необхідність пересвідчитися у надійності постачальника та на право включати додаткові вимоги до документації, передбачене законом.

Окрім вимог, учасники можуть подавати скарги у Антимонопольний комітет України (АМКУ). Прикладом такої ситуації можна навести позитивне рішення АМКУ в сторону Замовника – 19.03.2024 р. Дніпровським державним аграрно-економічним університетом було оголошено процедуру відкритих торгів з особливостями за предметом закупівлі «30213300-8 Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери)» (номер закупівлі UA-2024-03-19-007225-а) [38]. Учасник ТОВ «Діавестенд комплексні рішення» подав скаргу на неправомірні дія Замовника визначивши переможця закупівлі в частині того, що тендерна пропозиція не відповідає технічним вимогам. АМКУ рішенням від 18.04.2024 р. № 6962 відмовив у задоволенні скарги – колегія встановила, що дії університету були правомірними та не вимагали відхилення тендерної пропозиції учасника.

Окрім учасників, проведення закупівель контролює Державна аудиторська служба України. Прикладом проведення моніторингу та наслідком проведення такого моніторингу можна навести Луганський національний аграрний університет, який провів переговорну процедуру щодо надання сільськогосподарських послуг з сільськогосподарським товариством з обмеженою відповідальністю «Ілюс». Згідно Постанови Верховного Суду у складі Касаційного господарського суду у справі № 905/36/22 від 16.05.2024 р. [39], де категорією спору було визнання недійсними результатів публічної закупівлі та стягнення збитків на користь університету у сумі 513 513,57 грн. (договір № 45 від 13.10.2021 р. на суму 2 769 707,32 грн., номер закупівлі на ProZorro UA-2021-09-27-002459-а [40], моніторинг закупівлі № UA-M-2021-11-02-000060). Спір виник у зв'язку з порушеннями, допущеними Луганським національним аграрним університетом під час проведення переговорної процедури закупівлі сільськогосподарських послуг. Прокурор обґрунтовував вимоги тим, що

укладений договір та супутні документи суперечать вимогам пункту 1 частини другої статті 40 Закону [11], що є підставою для визнання їх нікчемності та застосування наслідків недійсності правочину, тобто стягнення збитків. Щодо рішень попередніх інстанцій, то Господарський суд Донецької області та Східний апеляційний господарський суд задовольнили позовні вимоги повністю, визнавши недійсними спірні документи та стягнувши збитки з СТОВ «Ілюс». Наслідком розгляду касаційної скарги СТОВ «Ілюс», було її часткове задоволення.

Підсумовуючи аналіз закупівельної діяльності вищих навчальних закладів аграрного профілю, можна стверджувати, що вона характеризується підвищеним рівнем складності та ризиковості через дуальну природу таких установ. Поєднання освітніх функцій із масштабами великого агробізнесу (наявність земельних банків, парків техніки) створює специфічні умови, де фактори сезонності та технологічної вузькопрофільності часто вступають у конфлікт із вимогами законодавства.

Незважаючи на використання системи ProZorro, в аграрних університетах зберігається низка системних проблем. До ключових порушень належать уникнення конкурентних процедур через штучне подрібнення предмета закупівлі, встановлення дискримінаційних вимог до учасників та недостатня прозорість, що призводить до штрафів та фінансових витрат.

Розглянута практика оскарження та моніторингу (на прикладах НУБіП, ДДАЕУ, ПДАУ, ЛНАУ) демонструє, що закупівельний процес перебуває під пильним контролем як з боку учасників ринку, так і з боку контролюючих органів (СМКУ, ДАСУ, суди). Позитивний досвід (ДДАЕУ) свідчить, що якісна підготовка тендерної документації та правова обізнаність уповноважених осіб дозволяють Замовнику успішно захищати свої інтереси в АМКУ навіть в умовах активного оскарження. Негативний досвід (ЛНАУ) ілюструє критичні наслідки нехтування законодавчими нормами – визнання договорів недійсними та стягнення збитків у судовому порядку.

Отже, підвищення ефективності закупівель аграрних ВНЗ можливе лише за умови професіоналізації уповноважених осіб, переходу від ситуативного реагування до стратегічного планування потреб та неухильного дотримання принципів конкуренції, навіть в умовах специфічних виробничих викликів.

Висновки до розділу 2

Узагальнюючи результати аналізу організації та ефективності публічних закупівель Дніпровського державного аграрно-економічного університету за 2020-2024 рр., а також дослідивши специфіку закупівельної діяльності аграрних ЗВО України, можна зробити наступні висновки.

1. В ДДАЕУ побудовано дієву систему управління закупівлями, яка базується на чіткому розподілі повноважень планово-фінансового відділу. Процес закупівель повністю адаптовано до вимог воєнного стану (Постанова КМУ № 1178) та специфіки аграрного профілю закладу, що поєднує освітні потреби з виробничими (закупівля агрохімії, пального, лабораторного обладнання). Високий рівень кваліфікації персоналу підтверджується здатністю університету успішно захищати свої рішення в Антимонопольному комітеті України (закупівля комп'ютерної техніки у 2024 році) на відміну від інших аграрних вишів, які допускають критичні порушення (Луганський НАУ).

2. Статистичний аналіз 2 291 процедури на суму 183,8 млн. грн. демонструє кардинальну трансформацію закупівельної стратегії під впливом зовнішніх факторів. Якщо у довоєнний період (2020-2021 рр.) пріоритетом була ефективність (економія 33-34 %), то з початком повномасштабного вторгнення університет перейшов до механізмів гарантованого забезпечення потреб. Зниження рівня економії до 0,48 % - 6,14 % у 2022-2024 рр. є об'єктивним наслідком звуження ринку, зменшення кількості учасників та переходу на процедуру «відкриті торги з особливостями». Водночас,

рекордні обсяги закупівель у 2024 році свідчать про відновлення фінансової стабільності та активної господарської діяльності університету.

3. Діяльність ДДАЕУ здійснюється в складному секторі аграрної освіти, який характеризується високими корупційними ризиками через сезонність робіт, значні обсяги паливно-мастильних матеріалів та специфічність сільськогосподарської техніки. Проте, на відміну від загальногалузевих негативних тенденцій (дискримінаційні вимоги, помилки у проведенні закупівель), моніторинг діяльності ДДАЕУ через портали ProZorro та DoZorro не виявив системних порушень чи зловживань, що свідчить про прозорість та доброчесність замовника.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що система публічних закупівель ДДАЕУ є стійкою та ефективною. Вона виконує своє головне завдання – безперебійне матеріально-технічне забезпечення навчального та наукового процесів. Ключовим вектором подальшого розвитку має стати удосконалення технічних специфікацій для запобігання можливим оскарженням, запитанням та вимогам.

РОЗДІЛ 3.

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У ДНІПРОВСЬКОМУ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

3.1. Запровадження цифрових технологій для підвищення прозорості закупівель

Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні характеризується не лише змінами в навчальному процесі, але й реформуванням адміністративно-господарської діяльності. Одним із найважливіших аспектів функціонування Дніпровського державного аграрно-економічного університету є ефективне використання бюджетних коштів.

Впровадження цифрових технологій, зокрема електронної системи публічних закупівель, стало каталізатором змін, що дозволяють забезпечити відкритість, конкурентність та підзвітність фінансових операцій університету.

Традиційна «паперова» система закупівель мала низку суттєвих недоліків, головною з яких – це закритість інформації. Цифровізація змінила саму філософію процесу постачання. Ключові аспекти впливу цифрових технологій включають:

- 1) Доступність даних – усі етапи закупівлі – від планування до укладання договору – відображаються в електронній системі;
- 2) Автоматизація – електронні майданчики автоматизують прийом пропозицій, проведення аукціонів та кваліфікацію переможців;
- 3) Безпаперовий документообіг – використання КЕП (кваліфікованого електронного підпису) пришвидшує процеси та зменшує бюрократичне навантаження.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, як розпорядник бюджетних коштів (Замовник), зобов'язаний здійснювати

закупівлі товарів, робіт і послуг через систему ProZorro (усі закупівлі можна знайти за джерелом [38]). Етапами забезпечення прозорості в ДДАЕУ є:

1. Проведення тендерів – оголошення про закупівлю стає доступним для будь-якого постачальника в Україні;

2. Аукціон – система ProZorro автоматично проводить аукціон на пониження ціни (редукціон), де учасники анонімно змагаються за право постачання товару / надання послуг / виконання робіт;

3. Звітування – абсолютно до всіх проведених закупівель університетом оприлюднюються звіти про укладені договори, що дозволяє громадськості бачити, куди витрачаються кошти.

Запровадження цифрових технологій у ДДАЕУ можна виразити в наступних напрямках:

1. Впровадження використання аналітичного модуля BI ProZorro [42] – це інструмент, що дозволить візуалізувати дані університету за наступними параметрами:

- економія коштів (різниця між очікуваною вартістю та ціною договору);

- рівень конкуренції (середня кількість учасників на торгах);

- географія постачальників (з яких регіонів бізнес співпрацює з університетом);

- оскарження (кількість скарг до Антимонопольного комітету України (АМКУ), що може свідчити про якість підготовки тендерної документації уповноваженими особами університету).

Використання аналітичних модулів, зокрема BI ProZorro дозволить керівництву університету бачити слабкі місця та оперативно коригувати закупівельну стратегію.

2. Впровадження внутрішніх систем BI (Business Intelligence) в управлінні закупівлями ДДАЕУ – використання зовнішніх інструментів моніторингу є необхідним, але недостатнім кроком для глибокого управлінського контролю. Наступним етапом цифрової трансформації

ДДАЕУ є інтеграція внутрішніх систем бізнес-аналітики, які дозволяють об'єднувати дані з державних майданчиків із внутрішніми бухгалтерськими системами університету. Дане впровадження можна виразити в двох напрямках:

1.) Створення дашбордів для ректорату – моніторинг витрат у реальному часі. Традиційна система звітності передбачає підготовку паперових звітів, що займає час і може відображати дещо застарілу інформацію. Впровадження інтерактивних інформаційних панелей (дашбордів) для керівництва університету вирішує цю проблему:

- оперативна візуалізація – дашборди перетворюють сухі таблиці Excel на зрозумілі графіки та діаграми. Керівництво може бачити статус виконання річного плану закупівель у режимі «тут і зараз» (наприклад, «заплановано 5 млн. грн., оголошено торгів на 3 млн. грн., укладено договорів на 2,5 млн. грн.»);

- контроль критичних показників – система може автоматично підсвічувати «червоні зони» - наприклад, закупівлі, де терміни затягуються;

- прозорість внутрішніх заявок – дашборд дозволяє відстежувати шлях заявки від кафедри чи факультету до оголошення тендеру, що усуває внутрішню бюрократію та дозволяє завідувачам кафедр бачити, на якому етапі знаходиться закупівля їхнього товару/обладнання.

2.) Аналіз економії та ефективності закупівель за періодами – BI-системи дозволяють проводити глибокий ретроспективний аналіз, що є фундаментом для стратегічного планування бюджету університету на наступні роки. Цей аналіз може включати:

- аналіз сезонності та циклічності – порівняння закупівельних періодів (квартал до кварталу, рік до року) дозволяє виявити оптимальний час для закупівлі певних товарів. Наприклад, аналітика може показати, що закупівля паливно-мастильних матеріалів для навчального господарства, або комп'ютерної техніки, або агрохімічної продукції в літні місяці забезпечує на, наприклад, 15 – 20 % нижчу ціну, ніж восени;

- оцінка реальної економії – система зможе розраховувати номінальну різницю між очікуваною вартістю та ціною переможця;

- рейтинг постачальників – ВІ-система формує історію співпраці з контрагентами. Університет зможе отримувати статистику щодо того, хто з постачальників найчастіше зриває терміни, постачає неякісний товар або, навпаки, є надійним партнером, що дозволяє більш обгрунтовано застосовувати господарські санкції та формувати вимоги до майбутніх учасників.

3. Використання ProZorro Market (Електронні каталоги) [16; 44], так звана стратегія «швидких закупівель» - одним із найбільш дієвих можливих інструментів підвищення ефективності закупівельної діяльності ДДАЕУ, може бути перехід від традиційних процедур (закупівель без використання електронної системи закупівель та відкритих торгів з особливостями) до використання державного онлайн-магазину ProZorro Market, де ключовим механізмом виступає процедура Запиту пропозицій (ЗПП).

Запит пропозицій дозволяє провести конкурентну закупівлю за 4-6 днів. Від моменту оголошення до визначення переможця проходить мінімум часу, оскільки система автоматично ранжує пропозиції. [43] Окрім цього, перевагою ЗПП є зменшення «паперової» роботи та адміністративного навантаження, адже у класичних тендерах уповноважена особа університету зобов'язана самостійно перевіряти величезні пакети документів учасників (різноманітні довідки, статuti, технічні характеристики тощо), а у ProZorro Market кваліфікацію переможців вже провели адміністратори каталогу (ЦЗО – Централізовані закупівельні організації). Тобто університету не потрібно перевіряти документи учасника – вони вже є верифікованими державою, що значно звільняє час фахівців для стратегічного планування.

Специфіка ДДАЕУ передбачає регулярну закупівлю стандартизованих товарів, де технічні характеристики є уніфікованими та вузькопрофільних товарів, а використання ЗПП є ідеальним для таких категорій [44]:

- паливо-мастильні матеріали – для забезпечення роботи сільськогосподарської техніки в навчально-дослідних роботах критично важливою є швидкість. ЗПП дозволяє закупити пальне за лічені дні, реагуючи на коливання ринкових цін, тоді як за умови, якщо при проведенні тендеру, потенційними учасниками можуть бути задані питання, написані вимоги чи скарги, є вірогідність, що ціна на ринку зміниться і постачальник (переможець) може відмовитись підписуватися договір;

- комп'ютерна техніка – замість того, щоб прописувати складні технічні вимоги до кожного ноутбука чи комп'ютера, замовник просто обирає необхідну категорію в каталозі, що гарантує те, що замовник отримає сучасне обладнання без ризику прописати дискримінаційні вимоги;

- медичне та лабораторне обладнання (для ветеринарного факультету, лабораторій та для використання у науковій діяльності) – перевагою закупівель через ЗПП є гарантія якості, адже у каталозі представлені лише ті постачальники, чия продукція має необхідні сертифікати відповідності та реєстраційні посвідчення. Уповноваженим особам не потрібно витрачати час на перевірку ліцензій постачальника – це вже зробив адміністратор каталогу (ДП «Медичні закупівлі України»). Окрім цього, присутня специфікація «в один клік», тобто закупівля витратних матеріалів (шприци, реактиви, пробірки тощо) або дрібного обладнання не потребує написання складних технічних завдань (як це вимагається при оголошенні тендеру), а замовник обирає товар за чіткими параметрами, що не уможливорює маніпуляції з вимогами;

- товари для сільськогосподарських машин – перевагою ЗПП є мінімізація простою техніки, адже поломка трактора чи комбайна під час посівної або жнив – це прямі збитки для університету. Наприклад, якщо за конкретним кодом ДК 021:2015 у замовника необхідні ремонтні матеріали на рік на загальну суму більше 100 тис. грн. і обов'язкове проведення процедури відкритих торгів з особливостями, то до моменту підписання договору за часом триває щонайменше 14-15 днів, що є занадто повільним

для таких ситуацій. ЗПП дозволяє придбати шини, акумулятори, мастила або запчастини максимально швидко, щоб техніка повернулась в поле. Ще однією перевагою є широкий вибір сумісних товарів – електронні каталоги містять чітку класифікацію запчастин та витратних матеріалів, що дозволить механікам та інженерам університету точно підібрати необхідні деталі (наприклад, специфічні мастила для імпоротної техніки John Deere чи Claas або для вітчизняних аналогів) без ризику отримати несумісний товар від «випадкового» переможця тендеру.

Тобто, використання ProZorro Market для специфічних категорій дозволить ДДАЕУ змістити фокус з бюрократичного оформлення паперів на реальне забезпечення навчального процесу та господарської діяльності, що, в свою чергу, перетворить закупівельний відділ на сервісну службу, яка швидко задовольнятиме потреби факультетів та відділів університету.

Цифровізація закупівель має як переваги, так і недоліки. [45] Серед переваг – це репутаційний капітал (прозорі закупівлі формують імідж чесного та сучасного закладу освіти) та якість постачання (конкуренція змушує постачальників пропонувати кращі умови не лише за ціною, а й за якістю). Серед недоліків – кадрові питання (необхідність постійного навчання уповноважених осіб, які працюють з електронними майданчиками), технічні аспекти (залежність від стабільності роботи електронних систем та інтернету) та демпінг (ризик перемоги недобросовісних учасників, які пропонують аномально низьку ціну, але не можуть виконати умови договору якісно).

Підсумовуючи вищевикладене, можна стверджувати, що цифрова трансформація закупівельної діяльності Дніпровського державного аграрно-економічного університету є стратегічно важливим кроком, який виходить далеко за межі простого виконання вимог законодавства. Перехід від паперової бюрократії до екосистеми цифрових рішень дозволив би докорінно змінити філософію управління ресурсами закладу.

Впровадження та активне використання системи ProZorro забезпечило базовий рівень прозорості та підзвітності, відкривши інформацію про витрати університету для громадськості та бізнесу. Однак справжня ефективність може досягатись завдяки інтеграції поглиблених інструментів, а саме аналітичних інструментів (BI ProZorro та внутрішніх дашбордів) та ProZorro Market (Запит пропозицій), що в свою чергу зможе трансформувати закупівельний відділ ДДАЕУ з адміністративно-бюрократичної структури на ефективну сервісну службу, що не лише сприятиме економії бюджетних коштів, але й гарантуватиме своєчасне та якісне забезпечення матеріально-технічної бази університету, що є запорукою його успішного функціонування як сучасного освітнього та наукового центру.

3.2. Використання екологічних та соціально відповідальних критеріїв у закупівлях університету

Сучасний університет – це не лише освітній центр, а й великий господарюючий суб'єкт, який споживає значні обсяги енергії, паперу, техніки та послуг. Традиційний підхід до закупівель, де єдиним критерієм вибору була найнижча ціна, поступово відходить у минуле. На зміну йому приходять концепція сталих публічних закупівель (Sustainable Public Procurement), яка передбачає врахування екологічних наслідків та соціального впливу товарів чи послуг. Для університету впровадження таких критеріїв буде проявом відповідального лідерства та відповіддю на глобальні цілі сталого розвитку.

Сталі публічні закупівлі – це процес, у якому організації задовольняють свої потреби в товарах, послугах та роботах таким чином, щоб отримати найкраще співвідношення ціни та якості протягом усього життєвого циклу товару. [46] При цьому мінімізується шкода для довкілля та забезпечується соціальна справедливість. Законодавство України у вигляді Закону «Про

публічні закупівлі» дозволяє замовникам застосовувати нецінові критерії оцінки, що відкриває правове поле для «зелених» та соціальних тендерів.

Враховуючи багатoproфільність Дніпровського державного аграрно-економічного університету, екологізація закупівель повинна охоплювати як адміністративно-господарські витрати, так і специфічні потреби навчально-наукових підрозділів. Застосування екологічних вимог до предметів закупівлі дозволить знизити негативний вплив на довкілля за такими ключовими категоріями:

1. Агрохімічна продукція та лабораторні послуги – для аграрного ЗВО це одна з найбільш чутливих категорій, яка безпосередньо впливає на екосистему дослідних господарств:

- агрохімія (добрива, засоби захисту рослин) – при закупівлі пестицидів ключовим екологічним критерієм повинна бути вимога щодо класу токсичності препаратів [47] (перевага надається менш токсичним речовинам, безпечним для бджіл та ґрунтової мікрофлори) та наявності тари, що підлягає переробці або поверненню постачальнику;

- лабораторні послуги – при замовленні досліджень важливо вимагати від виконавця підтвердження безпечного поводження з хімічними реактивами та біологічними відходами, щоб уникнути їх потрапляння у стічні води.

2. Комп'ютерна техніка та комплектуючі – закупівля десятків комп'ютерів для навчальних аудиторій створює значне навантаження на електромережу та майбутню проблему утилізації «електронного сміття». Важливо враховувати наступні критерії:

- енергоефективність – обов'язкова наявність маркування Energy Star або його аналогів, що гарантуватиме те, що техніка споживає менше енергії в режимі очікування та роботи;

- обмеження шкідливих речовин – вимога відповідності директиві RoHS (Restriction of Hazardous Substances) [48], що означатиме те, що у платах та корпусах ноутбуків чи моніторів обмежено вміст свинцю, ртуті та

кадмію, що робить їх безпечнішими для користувачів та спрощує подальшу утилізацію запчастин.

3. Енергоносії та паливно-мастильні матеріали – так як університет є великим споживачем енергоресурсів, тому навіть незначні екологічні корективи дають великий ефект:

- бензин та дизельне пальне – при закупівлі пального для автопарку та сільськогосподарської техніки університету варто вимагати підтвердження відповідності екологічним стандартам не нижче Євро-5 [49], що гарантуватиме зменшений вміст сірки та шкідливих викидів в атмосферу під час роботи тракторів на дослідних полях навчально-наукового центру університету чи навчальних виїздах;

- електрична енергія та природний газ – хоча ринок комунальних послуг є досить зарегульованим, університет може надавати перевагу постачальникам, які дотримуються стандартів екологічного менеджменту (ISO 14001 [50]). У перспективі можлива закупівля «зеленої» енергії, виробленої з відновлюваних джерел, що підтверджується гарантіями походження.

Одним із найпотужніших інструментів екологічних закупівель є відмова від критерію «ціна за одиницю» на користь вартості життєвого циклу. Даний метод враховує: [51]

1. ціну придбання;
2. витрати на використання (споживання енергії, води, пального);
3. витрати на технічне обслуговування;
4. витрати на утилізацію після закінчення терміну служби.

Для ДДАЕУ, який має власний парк техніки для обробітку полів та навчання студентів, цей метод є критично важливим. Наприклад, університет оголошує тендер на закупівлю трактора. На торги приходять два учасники, де учасник А пропонує модель старого зразка (умовно «бюджетний варіант») за 1 200 000 грн., а учасник Б пропонує сучасний енергоефективний трактор (стандарт Євро-5) за 1 600 000 грн.

За класичною процедурою, де критерієм є ціна, університет придбає трактор А, зекономивши 400 000 грн. на старті, однак застосування методу вартості життєвого циклу (термін експлуатації = 7 років) показує інші розрахунки:

Для трактора А:

- вартість придбання = 1 200 000 грн.;
- витрати дизельного палива (середня вартість 59 грн/л. * 15 л./год. * 670 год. використання * 7 років) = 4 150 650 грн.;
- технічне обслуговування (мастила кожні 250 моторгодин, фільтри, ремонти) \approx 400 000 грн.;
- екологічні податки / штрафи = 20 000 грн. (приблизно);
- вартість життєвого циклу = 5 670 650 грн. (сума вартості придбання та усіх понесених витрат).

Для трактора Б:

- вартість придбання = 1 600 000 грн.;
- витрати дизельного палива (59 грн./л * 10 л/год. * 670 год. * 7 років) = 2 767 100 грн.;
- технічне обслуговування (мастила кожні 500 моторгодин, фільтри, ремонти) \approx 150 000 грн.;
- екологічні податки / штрафи = 0 грн.;
- вартість життєвого циклу = 4 117 100 грн.

Отже, як можна побачити з розрахунків, при купівлі «бюджетного» трактора А замовник переплатить 1 553 550 грн. за період його експлуатації (умовні 7 років). Тобто, економія на старті в 400 тис. грн. перетворюється на 1,55 млн. збитків у майбутньому через високе споживання дорогого пального, яке в майбутньому може зрости в ціні.

Тобто, застосування методу життєвого циклу дозволить ДДАЕУ виконувати подвійну функцію – господарську (раціонально витратити кошти університету, інвестуючи в надійну техніку, яка споживає менше пального) та освітню (сама процедура такої закупівлі стає «живим» кейсом для

студентів економічного, агрономічного та інженерно-технологічного факультетів, демонструючи на практиці, що таке економічна ефективність агробізнесу)

Окрім цього, варто звернути на соціальну складову, адже соціально відповідальні закупівлі спрямовані на підтримку вразливих верств населення та дотримання етичних стандартів, що включатиме:

- працевлаштування осіб з інвалідністю – університет може застосовувати пункт 8 частини 7 статті 3 Закону України «Про публічні закупівлі» [11], яка дозволяє проводити закупівлі у підприємств, громадських організацій, осіб з інвалідністю;

- вимоги безбар'єрності – при закупівлі робіт з ремонту корпусів варто врахувати вимоги ДБН щодо інклюзивності (широкі дверні отвори, спеціальні вбиральні (пандус уже наявний)) [52], а при оновленні версії веб-сайту – відповідність стандартам доступності для людей з порушенням зору;

- гендерну рівність та трудові права – вимога до постачальників гарантувати відсутність заборгованості із заробітної плати та дотримання рівних прав працівників;

- підтримку місцевого бізнесу та ветеранських підприємств.

Щодо технічної реалізації вищенаведених вимог в тендерній документації, то це можна зробити наступним чином:

1. В технічних специфікаціях потрібно чітко прописати екологічні характеристики товару (наприклад, «вміст вторинної сировини в папері не менше 30 %» або ж «відповідність палива стандартам ЄВРО-5» тощо);

2. Система ProZorro дозволяє виставити нецінові критерії, а саме питому вагу ціни на рівні 70 %, а 30 % віддати неціновим критеріям;

3. В частині кваліфікаційних критеріїв додати вимогу щодо надання доказів застосування заходів із захисту довкілля під час виконання договору.

При впровадженні екологічних та соціально відповідальних критеріїв наявні як переваги, так і бар'єри. Серед переваг – це:

- економічні – зниження комунальних витрат завдяки енергоефективному обладнанню;
- репутаційні – формування іміджу прогресивного, європейського ЗВО, що буде приваблювати абітурієнтів та міжнародних грантодавців;
- виховні – університет власним прикладом буде навчати студентів принципів сталого розвитку.

Серед бар'єрів:

- вища початкова вартість – еко-товари часто дорожчі «на старті», що може бути складно обґрунтувати перед Державною аудиторською службою України без якісного розрахунку життєвого циклу;
- недостатня пропозиція – на ринку може бути мало постачальників, які мають відповідні сертифікати, що знижує конкуренцію.

Отже, впровадження екологічних та соціальних критеріїв у закупівлі університету – це перехід від ситуативного витрачання коштів до стратегічного інвестування в майбутнє. Використовуючи інструменти ProZorro, ДДАЕУ зможе стимулювати ринок, вимагаючи більш якісні, безпечні та етичні товари, що дозволить закладу не лише економити ресурси в довгостроковій перспективі, але й використовувати свою соціальну місію перед суспільством.

3.3. Стратегії вдосконалення нормативно-правової бази для оптимізації закупівельної діяльності

Ефективність функціонування Дніпровського державного аграрно-економічного університету залежить не лише від наявності фінансування, а й від якості нормативно-правової бази, що регулює його використання. В умовах постійних змін законодавства (зокрема, особливостей здійснення закупівель у період воєнного стану) університет стикається з викликом – як забезпечити законність процедур, не втрачаючи при цьому оперативності забезпечення навчального процесу та господарської діяльності?

Діяльність університету базується на ієрархічній системі нормативних актів:

1. Закон України «Про публічні закупівлі» [11] (базовий закон);
2. Постанова КМУ № 1178 (особливості закупівель на період воєнного стану) [21];
3. Внутрішні накази та розпорядження ДДАЕУ.

Головна проблема полягає в тому, що національне законодавство є універсальним, тоді як університет має специфічні потреби (сезонність аграрних робіт, наукові експерименти, студентський побут), тому стратегія вдосконалення повинна бути спрямована на локалізацію законодавства через якісні внутрішні інструкції.

Стратегія 1. Гармонізація внутрішніх положень із законодавством воєнного часу

Законодавство змінюється дуже динамічно. Стратегія університету має полягати у переході від ситуативних наказів до створення єдиного, гнучкого документу – «Положення про організацію закупівельної діяльності ДДАЕУ». Ключовими напрямками вдосконалення є:

1) Адаптивність до порогів – внутрішнє положення повинно чітко визначати алгоритм дій для закупівель до 100 тис. грн. та від 100 тис. грн., щоб уповноважені особи не витрачали час на з'ясування процедури кожного разу;

2) Легалізація електронних каталогів – нормативне закріплення пріоритетності використання ProZorro Market для типових товарів, що дозволить юридично захистити уповноважених осіб від звинувачень в «уникненні відкритих торгів», оскільки це буде закріплено внутрішньою стратегією.

Стратегія 2. Чіткий розподіл відповідальності (взаємодія ініціаторів та закупівельників)

Однією з найбільших проблем є розмитість відповідальності між тими, хто проводить тендер (уповноваженою особою) і тими, хто потребує товару

(кафедри, деканати, АГЧ тощо). Часто науковці не вміють писати або пишуть з помилками технічні вимоги, а закупівельники не розуміються на специфіці необхідного обладнання. Для впровадження даної стратегії варто впровадити регламент взаємодії – розробити внутрішній наказ, який чітко розмежовуватиме зони відповідальності:

- ініціатор (напр., кафедра агрономії) – відповідає за формування технічного завдання, очікуваної вартості та приймання товару по якості;
- уповноважена особа – відповідає за проведення процедури в ProZorro, перевірку документів учасників та дотримання строків.

Стратегія 3. Регламентация закупівель за грантові та донорські кошти

Університет активно інтегрується у міжнародний науковий простір, отримуючи гранти від ЄС, USAID тощо. Правила донорів можуть суперечити українському законодавству про закупівлі. Серед основних прикладів колізій (невідповідностей) правил донорів українському законодавству можна виділити наступні:

1. Вимога щодо локалізації виробництва:

- українським законодавством, пунктом 6-1 Прикінцевих та перехідних положень Закону [11] передбачено вимогу, щоб при закупівлі певної техніки (наприклад, насосів, спеціального транспорту тощо) товар, вартість якого складає від 200 тис. грн., мав підтверджений ступінь локалізації в Україні (наведено у підпункті 1 пункту 6-1);

- правила донорів можуть забороняти надавати перевагу товарам на основі країни походження, керуючись головним принципом- вільної конкуренції.

Наслідком застосування замовником вимоги щодо локалізації може бути те, що донор може розцінити це як дискримінацію та відкликати фінансування.

2. Порогові межі для проведення торгів:

- українське законодавство вимагає проведення процедури відкритих торгів з особливостями для закупівель на суму від 100 тис. грн. [21];

- правила донорів часто дозволяють використовувати спрощену процедуру «Запиту цінових пропозицій» або навіть прямий договір для сум до 50 – 100 тис. дол..

Наслідком проведення «прямої» закупівлі на суму, наприклад, 200 тис. грн. (що дозволено донором) без обґрунтування у внутрішньому наказі буде розцінено Держаудитслужбою як ухилення від процедури закупівлі за українським законом.

3. Санкційні списки та «Чорні списки»:

- згідно українського законодавства, замовник зобов'язаний відхилити учасника, пов'язаного з рф / Республікою Білорусь / Республікою Іран або внесеного до реєстру корупціонерів НАЗК (Національного агентства з питань запобігання корупції);

- донори ж мають власні списки заборонених компаній (наприклад, World Bank Debarment List [53]), де компанія може бути «чистою» в Україні, але забороненим Світовим банком за шахрайство в іншій країні.

Наслідком є ризик укладання договору з компанією, яку не визнає донор, що призведе до невизнання витрат.

Шляхами вдосконалення для даної стратегії можуть бути:

- розробка окремого «Порядку здійснення закупівель за кошти міжнародних донорів». Згідно статті 6 Закону [11] законодавство дозволяє використовувати правила донора, якщо це передбачено міжнародною угодою;

- внутрішній документ повинен чітко фіксувати, у яких випадках університет не застосовує систему ProZorro, а керується правилами, наприклад, Світового банку, щоб уникнути претензій з боку Держаудитслужби.

Стратегія 4. Впровадження системи антикорупційного комплаєнсу

Традиційний підхід до контролю, який базується лише на покаранні за виявлені порушення, є неефективним. Стратегічним завданням є перехід до моделі антикорупційного комплаєнсу – системи превентивних заходів, спрямованих на виявлення та нейтралізацію ризиків ще до моменту оголошення закупівлі або підписання договору.

Для впровадження даної стратегії, внутрішня нормативна база університету має бути доповнена «Політикою доброчесності та комплаєнсу в закупівельній діяльності» [54; 55], що включатиме наступні механізми:

1. Превентивний аудит технічних завдань – корупційні ризики найчастіше закладені не на етапі вибору переможця, а на етапі формування вимог до предмету закупівлі, задля подолання цього варто впровадити процедури обов'язкової перевірки технічних вимог. Юридичний відділ або уповноважена особа з питань запобігання корупції повинен візувати технічні вимоги на предмет наявності дискримінаційних вимог (надмірна деталізація, посилення на конкретну торгову марку без виразу «або еквівалент») до моменту публікації на ProZorro.

2. Цифрові індикатори ризиків («Червоні прапорці») – комплаєнс повинен базуватись на даних – впровадження регулярного моніторингу закупівель університету за автоматизованих індикаторів ризиків (через сервіси Dozorro або BI ProZorro). Якщо система фіксує аномалії (наприклад, системне дроблення предмету закупівлі для уникнення відкритих торгів, або часту дискваліфікацію дешевших учасників на користь одного й того ж «дорожчого» постачальника) – це має ставати приводом для внутрішнього службового розслідування ще до візиту державних аудиторів;

3. Канал повідомлень про порушення – створення безпечного середовища для викривачів, тобто офіційне затвердження каналів (анонімна онлайн-форма або «скринька довіри»), через які працівники кафедр або учасники ринку можуть повідомити про тиск, вимагання хабаря чи спроби фальсифікації тендеру. Дуже важливо юридично закріпити захист таких осіб від переслідування на робочому місці.

Результатом впровадження є те, що система комплаєнсу перетворює антикорупційну діяльність з формальності на дієвий інструмент захисту репутації ДДАЕУ та збереження бюджетних коштів.

Отже, вдосконалення нормативно-правової бази ДДАЕУ не потребує змін на рівні законів України. Основний резерв ефективності лежить у площині внутрішнього адміністрування. Стратегія оптимізації має базуватись на трьох «китах»:

1. Регламентация – чіткі інструкції «хто, що і коли робить»;
2. Диференціяція – різні правила для бюджетних коштів, спецфонду та грантів;
3. Профілактика – попередження порушень через чіткий розподіл відповідальності.

Реалізація цих стратегій дозволить університету не лише уникнути штрафів, а й створити систему, де закупівлі допомагають науці та освіті, не гальмуючи їх.

Висновки до розділу 3

1. Проведене дослідження показало, що закупівельна діяльність сучасного аграрного університету є не лише інструментом господарського забезпечення, а й стратегічним важелем підвищення конкурентоспроможності, репутації та сталого розвитку закладу.

Запровадження цифрових технологій (аналітичний модуль BI ProZorro, внутрішні BI-дашборди та активне використання ProZorro Market) забезпечить гідний рівень прозорості та підзвітності, але подальший розвиток саме у напрямі глибокої аналітики та «швидких закупівель» через електронні каталоги дозволить ДДАЕУ суттєво скоротити адміністративне навантаження, підвищити оперативність забезпечення матеріально-технічних потреб факультетів і навчально-дослідного господарства, а також досягти

реальної економії бюджетних коштів за рахунок кращого планування та уникнення простоїв техніки.

2. Інтеграція екологічних та соціально відповідальних критеріїв у тендерну документацію (з урахуванням вартості життєвого циклу товару, енергоефективності, зменшення токсичності та підтримки вразливих груп) перетворює закупівлі з чисто витратної статті на інвестицію у довгострокову економічну ефективність, екологічну безпеку та позитивний імідж університету. Такий підхід не лише знижує експлуатаційні витрати та негативний вплив на довкілля, а й стає дієвим навчальним прикладом для студентів, демонструючи на практиці принципи сталого агробізнесу та відповідального менеджменту.

Нарешті, вдосконалення внутрішньої нормативно-правової бази університету – створення єдиного Положення про закупівлі, чіткий розподіл повноважень і відповідальності, окремий порядок для грантових та донорських коштів, а також впровадження системи антикорупційного комплаєнсу – усуває правову невизначеність, мінімізує ризики порушень і дозволяє гнучко реагувати на зміни законодавства (зокрема в умовах воєнного стану) без втрати швидкості та якості забезпечення навчального і наукового процесу.

3. Комплексна реалізація трьох взаємопов'язаних напрямів – глибока цифровізація, «зелена» та соціально відповідальна закупівля і сучасна внутрішня регламентація – дасть змогу Дніпровському державному аграрно-економічному університету суттєво знизити витрати бюджету в середньо- та довгостроковій перспективі, підвищити швидкість і якість матеріально-технічного забезпечення кафедр, лабораторій та навчально-дослідного господарства, сформувати імідж сучасного, прозорого, екологічно та соціально відповідального закладу європейського зразка, а також допоможе уникнути фінансових та репутаційних ризиків, пов'язаних з порушеннями законодавства та корупційними проявами.

Таким чином, трансформація закупівельної діяльності з рутинної адміністративної функції на стратегічний сервісний і аналітичний центр, стане одним з ключових факторів успішного розвитку ДДАЕУ як провідного аграрного вищого навчального закладу України в умовах сьогодення та викликів майбутнього.

ВИСНОВКИ

У роботі проведено комплексне дослідження системи публічних закупівель Дніпровського державного аграрно-економічного університету. На основі отриманих результатів вирішено всі поставлені наукові та практичні задачі, що дозволило сформулювати наступні висновки:

1. Визначено поняття та окреслено принципи публічних закупівель. Встановлено, що публічні закупівлі трансформувалися з простої адміністративної процедури придбання товарів у стратегічний інструмент управління державними фінансами. Їх сутність полягає у задоволенні потреб держави та суспільства шляхом проведення прозорих конкурсних торгів. Окреслено ключові принципи системи – добросовісна конкуренція, відкритість та прозорість на всіх стадіях, недискримінація учасників, об'єктивна та неупереджена оцінка пропозицій, а також запобігання корупційним діям.

2. Вивчено нормативно-правове регулювання публічних закупівель в Україні. З'ясовано, що законодавча база є динамічною та адаптивною – якщо у мирний час основним регулятором виступав Закон України «Про публічні закупівлі», то в умовах воєнного стану ключову роль відіграє Постанова КМУ № 1178 – цей перехід змінив пріоритети системи від максимальної економії та складної бюрократії до спрощення процедур, швидкості забезпечення потреб та підтримки національного виробника (вимоги щодо локалізації).

3. Охарактеризовано інформаційно-аналітичне забезпечення публічних закупівель. Визначено, що екосистема ProZorro разом із модулями бізнес-аналітики (Bi ProZorro) та моніторинговими порталами (DoZorro) створює унікальне середовище «всі бачать все», що дозволяє не лише проводити аукціони, а й здійснювати громадський та державний контроль у режимі реального часу, виявляти аномалії та аналізувати ринкові тренди, що є критично важливим для ефективного планування.

4. Проаналізовано організацію та динаміку закупівельної діяльності ДДАЕУ за 2020-2024 рр. – дослідження 2 291 процедури показало, що організація закупівель в університеті покладена на планово-фінансовий відділ, який продемонстрував високу стійкість в умовах війни. Проведений аналіз засвідчив, що університет побудував дієву систему управління закупівлями. Динаміка закупівель чітко відображає вплив зовнішніх факторів – спостерігається чіткий поділ на «довоєнний» та «воєнний» періоди. Після спаду активності у 2022 році (через повномасштабне вторгнення) (на 46,9 % за сумою), 2024 рік став періодом відновлення з рекордним обсягом закупівель (понад 55 млн. грн.), що свідчить про стабілізацію освітнього та наукового процесів.

5. Оцінено ефективність використання бюджетних коштів та вплив воєнного стану на конкурентне середовище. Встановлено, що загальний рівень економії за 5 років склав 17,93 %, однак війна кардинально змінила конкурентне середовище – якщо у довоєнний період економія сягала 33-34 %, то у 2023-2024 роках вона знизилася до 0,5-5 %, що є наслідком об'єктивного звуження ринку та зменшення кількості постачальників необхідних товарів, обладнання, послуг та робіт.

6. Виявлено типові порушення та проблеми, притаманні закупівлям аграрних ЗВО, серед яких – це недостатня кваліфікація уповноважених осіб, що може призвести до серйозних помилок, включаючи неправильний вибір процедури закупівлі, загальної вартості, прописування у тендерній документації дискримінаційних вимог, це все може призвести до серйозних наслідків. Аналіз практики Антимонопольного комітету України та Державної аудиторської служби України показав, що на відміну від низки інших аграрних вищих навчальних закладів, Дніпровський державний аграрно-економічний університет демонструє високий рівень правової культури, успішно захищаючи свої рішення в органах оскарження та уникаючи системних порушень.

7. Обґрунтовано доцільність впровадження інструментів Business Intelligence та електронних каталогів. Доведено, що використання електронних каталогів (ProZorro Market) для типових товарів дозволяє скоротити тривалість закупівлі з 16-20 до 4 днів та розвантажити уповноважених осіб. Впровадження внутрішніх ВІ-дашбордів для керівництва університету забезпечить оперативний моніторинг виконання річного плану та контроль цін у реальному часі.

8. Розроблено пропозиції щодо застосування екологічних критеріїв та методу вартості життєвого циклу. На прикладі розрахунку закупівлі трактора доведено, що перехід від критерію «найнижча ціна» до методу вартості життєвого циклу є економічно вигідним. Закупівля дорожчої, але енергоефективнішої техніки (стандарт Євро-5) дозволяє заощадити понад 1,5 млн. грн. бюджетних коштів протягом 7 років експлуатації за рахунок зменшення витрат на паливо та обслуговування, що відповідає стратегії вдалого розвитку.

9. Запропоновано стратегії вдосконалення внутрішньої нормативно-правової бази. Для мінімізації ризиків розроблено рекомендації щодо впровадження системи антикорупційного комплаєнсу (превентивного моніторингу ризиків), затвердження окремого порядку здійснення закупівель за грантові кошти (для уникнення колізій із вимогами міжнародних донорів) та обов'язкового попереднього аудиту технічних завдань для усунення дискримінаційних вимог на етапі формування тендерної документації.

Отже, Дніпровський державний аграрно-економічний університет демонструє високу стійкість, прозорість та професіоналізм у сфері публічних закупівель. Реалізація розроблених у роботі пропозицій дозволить ДДАЕУ трансформувати систему закупівель з адміністративно-господарської функції в потужний стратегічний інструмент управління ресурсами, забезпечуючи не лише баланс між законністю, економією та якістю матеріально-технічного забезпечення, а й сталий розвиток університету як сучасного європейського науково-освітнього центру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Влялько І. В. Правове регулювання державних закупівель в ЄС: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 – міжнародне право. Київ, 2009. 219 с.
2. Сошников А. О. Теоретичні засади здійснення публічних закупівель/ Часопис Київського університету права. 2015. № 3. С. 221-226 URL: http://jnas.nbuiv.gov.ua/j-pdf/Chkup_2015_3_53.pdf (дата звернення 28.09.2025)
3. Сидоренко О. А. Державна політика регулювання ринку зерна в Україні та наслідки її впровадження. Вісник Донецького національного університету. 2011. Т. 2. С. 88-91
4. Петруненко Я. В. Господарсько-правові основи державних закупівель в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право.– Одеса, 2013. – 215 с
5. Альциванович О. В., Цимбаленко Я. Ю. Теоретико-категоріальний аналіз поняття публічних закупівель та корупційних ризиків при їх здійсненні в Україні. Аспекти публічного управління. 2018. Т. 6. № 9. С.92-103 DOI: 10.15421/151858 (дата звернення 28.09.2025)
6. Іванова М.А. Проблеми та шляхи вдосконалення публічних закупівель у закладах вищої освіти України. Актуальні проблеми економіки, управління та маркетингу в аграрному бізнесі: матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Дніпро, 02-03 жовтня 2025 р. Дніпро, ДДАЕУ, 2025. С. 225-227
7. Іванова М.А. Аналіз нормативно-правової бази публічних закупівель у закладах вищої освіти України: проблеми та перспективи реформування Розвиток форм і методів сучасного менеджменту в умовах глобалізації: матеріали 13-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції - Дніпро, 8-9.11.2025: тези доповідей. – Дніпро: Поліграфічний відділ ДДАЕУ, 2025. С. 117-118

8. Бондарчук Н. В., Іванова М. А. Система публічних закупівель України: теоретичні засади та антикорупційні механізми. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 11. Дніпро, 03.11.2025.

9. Методичні рекомендації щодо організації закупівельної діяльності. URL: <https://radnuk.com.ua/pravova-baza/metodychni-rekomendatsii-shchodo-orhanizatsii-zakupivelnoi-diialnosti/>

10. Що таке публічна закупівля. Освітня платформа у сфері публічних (державних) закупівель. ТНДР URL: <https://tndr.com.ua/article/shho-take-publichna-zakupivlya/> (дата звернення 29.09.2025).

11. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення 01.10.2025).

12. Що варто знати про принципи публічних закупівель. URL: <https://dzplatforma.com.ua/article/911-shcho-varto-znati-pro-printsipi-publichnikh-zakupivel>

13. Принципи здійснення публічних закупівель. URL: <https://tndr.com.ua/article/princzipi-zdijsnennya-publichnikh-zakupivel/>

14. Кльоба Л. Р., Шумська С. В. Удосконалення системи публічних закупівель в Україні. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 60. С. 136–143. URL: <https://ser.net.ua/index.php/SER/article/download/402/407/520>

15. Корягіна С. Б., Шмалій І. А. Теоретичні основи аналізу ефективності публічних закупівель. Інвестиції: практика та досвід. 2025. № 8. С. 71–76. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2025/08/71.pdf>

16. Система електронних закупівель ProZorro. Market. URL: <https://www.dzo.com.ua/market?page=1&perPage=24&sortOrder=popularity>

17. Dozorro. Громадський моніторинг публічних закупівель. URL: <https://dozorro.org/>

18. Про затвердження Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського

господарства України від 11 черв. 2020 р. № 1082. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0500-20#Text>

19. Про ProZorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/about>

20. ProZorro отримала міжнародну премію у сфері публічних закупівель. Міністерство економіки України. 2017. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=0fa34a0d-a323-49c6-9c69-9c6c0fe3a87b&title=ProzorroOtrimalaMizhnarodnuPremiiuUSferiPublichnikhZakupivel>

21. Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України “Про публічні закупівлі”, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-%D0%BF/ed20250927#Text> (дата звернення 01.10.2025).

22. Державна аудиторська служба України. URL: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/3903>

23. Про нас. Transparency International Ukraine. URL: <https://ti-ukraine.org/about/>

24. Вашека Т. В. Відповідальність за порушення у сфері публічних закупівель, вчинені під час дії режиму воєнного стану. URL: <https://radnuk.com.ua/voiennyj-stan/vidpovidalnist-za-porushennia-u-sferi-publichnykh-zakupivel-vchyneni-pid-chas-dii-rezhymu-voiennoho-stanu/>

25. Порушення у публічних закупівлях. ЮК WINNER. URL: <https://uk-winner.com/porushennia-u-publichnykh-zakupivliakh/>

26. Кебкало М. Ю., Бурлака А. О. Використання світової практики публічних закупівель для впровадження антикорупційних механізмів в Україні. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 60. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2261/2184>

27. Калюжна О. М., Криховецька О. А. Сучасні тенденції розвитку публічних закупівель в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 16. С. 91–97. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/16_2017/17.pdf

28. Грінченко О. В., Кузнецова А. І. Проблеми та перспективи розвитку публічних закупівель в умовах діджиталізації економіки. Економічний простір. 2025. № 196. С. 165–170. URL: <https://economic-prostir.com.ua/wp-content/uploads/2025/01/196-165-170-grinchenko.pdf>

29. Щодо інформаційних джерел та аналітичних інструментів у сфері публічних закупівель. ProZorro InfoBox. URL: <https://infobox.prozorro.org/news-mert/shchodo-informaciynih-dzherel-ta-analitichnih-instrumentiv-u-sferi-publichnih-zakupivel>

30. ProZorro. Публічні закупівлі. URL: <https://prozorro.gov.ua/uk>

31. Ключові фактори ефективної закупівлі. E-Tender. URL: <https://e-tender.ua/news/klyuchovi-faktori-efektivnoyi-zakupivli-88>

32. Ризики в закупівлях: проблеми, які потрібно враховувати. E-Tender. URL: <https://e-tender.ua/news/riziki-v-zakupivlyah-problemi-yaki-potribno-vrahovuvati-e-te-1343>

33. Закон України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки»; Стратегія від 20.06.2022 № 2322-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>

34. Адміністративна відповідальність та державні публічні закупівлі: аналіз судової практики, звертаємо увагу на особливості. URL: https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/kontrol_ta_vidpovidalnist/administratyv-na-vidpovidalnist-ta-derzhavni-publichni-zakupivli-analiz-sudovoi-praktyku-zvertaiemo-uvahu-na-osoblyvosti/

35. Що нового у відповідальності за порушення правил закупівель. E-Tender. URL: <https://e-tender.ua/news/shcho-novogo-u-vidpovidalnosti-zaporushennya-pravil-zakupiv-487>

36. Проведення закупівлі UA-2020-11-10-003556-b. ProZorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/en/tender/UA-2020-11-10-003556-b>

37. Проведення закупівлі UA-2021-11-03-011612-а. ProZorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/en/tender/UA-2021-11-03-011612-a>
38. Проведення закупівлі UA-2024-03-19-007225-а. ProZorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/en/tender/UA-2024-03-19-007225-a>
39. Про затвердження Порядку функціонування електронної системи закупівель та проведення електронних тендерів : Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листоп. 2024 р. № 1178. URL: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=119130701&red=100003e46237d2ac3de618eff82b402cd78ea3&d=5>
40. Проведення закупівлі UA-2021-09-27-002459-а. ProZorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/en/tender/UA-2021-09-27-002459-a>
41. Пошук тендерів за замовником 00493675. ProZorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/en/search/tender?buyer=00493675>
42. BI ProZorro. Аналітика. URL: <https://bi.prozorro.org/hub/stream/aaec8d41-5201-43ab-809f-3063750dfafd>
43. ProZorro Market. URL: <https://prozorro.gov.ua/ProzorroMarket>
44. Електронний каталог ProZorro Market. URL: https://zakupivli.pro/en/ecatalog/gov/list?source_id=dz.goog.pmax.auc.ad01.main&utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=x&utm_content=&utm_term=&source_id=dz.goog.pmax.auc.prozorro&gad_source=1&gad_campaignid=22249165379&gbraid=0AAAAAClS5QGJbutobuP3dij8K0t5q8KZF&gclid=EAIaIQobChMIIIM7Ag_GvkQMVPIKDBx1Hiy60EAAAYASAAEgJKZ_D_BwE
45. Бойко В. В., Швець Л. В. Аналіз механізму сталого розвитку публічних закупівель в Україні. Публічне управління та адміністрування. 2024. № 1. С. 102–111. URL: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/download/243/158>
46. Вашека Т. В. Сталі публічні закупівлі як частина глобальних цілей розвитку. URL: <https://radnuk.com.ua/uchast-u-zakupivliakh/stali-publichni-zakupivli-iak-chastyna-hlobalnykh-tsilej-rozvytku/>

47. Екотоксикологічна оцінка застосування засобів захисту рослин. Агроном. URL: <https://www.agronom.com.ua/ekotoksykologichna-otsinka-zastosuvannya-zasobiv-zahystu-roslyn/>
48. RoHS directive. European Commission. URL: https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/rohs-directive_en
49. Дизельне пальне ЄВРО-5. E-Factory. URL: <https://diesel.efactory.com.ua/2024/09/28/dyzelne-palne-yevro-5/>
50. ДСТУ Б В.2.7-189:2009. Суміші бетонні. Методи випробувань. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=64015
51. Методика визначення вартості життєвого циклу. ProZorro InfoBox. URL: <https://infobox.prozorro.org/articles/metodika-viznachennya-vartosti-zhittyevogo-ciklu>
52. Про затвердження Вимог до предмету закупівлі, що передбачає будівництво об'єкта та/або розроблення проектної документації на будівництво об'єкта : Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 31 трав. 2021 р. № 125. URL: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3192362160978134152?doc_type=2
53. Sanctions List of Debarred Firms and Individuals. World Bank. June 30, 2016. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/253831467294887472-0290022016/render/DebarredFirmspageSAPtableJune30.pdf>
54. Антикорупційний комплаєнс – фундамент доброчесного бізнесу. Держпродспоживслужба в Херсонській області. URL: <https://dpss-ks.gov.ua/novini/%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BF%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%94%D0%BD%D1%81-%D1%84%D1%83%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D0%BD>
55. Антикорупційний комплаєнс. PwC Україна. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/services/forensic/antykoriupsiynyuy-komplayens.html>

56. НАЗК визначило 25 типових корупційних ризиків у публічних закупівлях. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk/nazk-vyznachylo-25-typovyh-koruptsijnyh-ryzykiv-u-publichnyh-zakupivlyah/>

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Проведені Дніпровським державним аграрно-економічним університетом закупівлі, що відбулися за 2020-2024 рр.

Процедура закупівлі	2020 рік		2021 рік		2022 рік		2023 рік		2024 рік		Всього закупівель
	К-ть	Сума, тис. грн.	К-ть	Сума, тис. грн.	К-ть	Сума, тис. грн.	К-ть	Сума, тис. грн.	К-ть	Сума, тис. грн.	
Відкриті торги	7	4 287,4	18	12 117,4	3	522,6	-	-	-	-	28
Відкриті торги з особливостями	-	-	-	-	6	9 492,2	4	1 254,0	17	10 593,0	27
Спрощена закупівля	58	2 458,8	86	5 187,6	21	1 038,5	-	-	-	-	165
Переговорна процедура	3	410,00	4	267,8	5	4 361,7	-	-	-	-	12
Переговорна процедура (скорочена)	11	14 933,9	32	19 751,5	7	12 991,8	-	-	-	-	50
Закупівля без використання електронної системи закупівель	543	5 927,3	423	6 208,2	154	5 649,6	260	21 863,7	629	44 487,4	2 009
Всього	622	28 017,4	563	43 532,5	196	34 056,4	264	23 117,7	646	55 080,4	2 291

ДОДАТОК Б

Проведені Дніпровським державним аграрно-економічним університетом процедури відкритих торгів та відкритих торгів з особливостями, що не відбулися за 2020-2024 рр.

Рік	Номер закупівлі	Назва предмету закупівлі	Код ДК 021:2015	Сума закупівлі
Відкриті торги				
2020	UA-2020-03-12-002732-a	Персональний комп'ютер	30210000-4 Машини для обробки даних (апаратна частина)	200 000,00
	UA-2020-07-01-006147-a	Бензин (по талонах)	09130000-9 - Нафта і дистилати	15 523,20
	UA-2020-07-13-001660-b	Цифрова багатоцільова універсальна ультразвукова система (лінійний, мікроконвексний, фазований датчики)	33110000-4 - Візуалізаційне обладнання для потреб медицини, стоматології та ветеринарної медицини	450 000,00
	UA-2020-07-23-003018-c	Бензин (по талонах)	09130000-9 Нафта і дистилати	15 904,80
	UA-2020-07-29-006442-c	Природний газ	09120000-6 Газове паливо	1 215 972,50
	UA-2020-08-18-001743-c	Персональні комп'ютери та ноутбуки	30210000-4 Машини для обробки даних (апаратна частина)	220 000,00
	UA-2020-08-19-004561-c	Холодильники та морозильні камери, зовнішні і внутрішні блоки кондиціонера	39710000-2 Електричні побутові прилади	196 140,00
	UA-2020-09-29-004833-c	30213300-8 Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери); 30213100-6 Портативні комп'ютери (Ноутбуки)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	231 000,00
	UA-2020-09-29-004889-c	39711110-3 Холодильники з морозильною камерою (Холодильники), 39711120-6 Морозильні камери (Морозильні камери); 39716000-4 Частини побутових електричних приладів (Зовнішні і внутрішні блоки кондиціонера))	39710000-2 - Електричні побутові прилади	196 140,00
2021	UA-2020-12-02-007653-c	Електрична енергія	09310000-5 Електрична енергія	2 943 500,00
	UA-2020-12-02-007794-c	Електрична енергія	09310000-5 Електрична енергія	174 000,00
	UA-2020-12-02-007925-c	Електрична енергія	09310000-5 Електрична енергія	37 700,00
	UA-2020-12-23-022321-c	Електрична енергія	09310000-5 Електрична енергія	174 000,00
	UA-2020-12-23-004446-a	Електрична енергія	09310000-5 Електрична енергія	37 700,00

Продовження Додатку Б

Рік	Номер закупівлі	Назва предмету закупівлі	Код ДК 021:2015	Сума закупівлі
2021	UA-2021-05-26-010172-b	30213300-8 Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери); 30213100-6 Портативні комп'ютери (Ноутбук)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	349 800,00
	UA-2021-09-10-002967-b	Природний газ	09120000-6 - Газове паливо	5 250 000,00
	UA-2021-09-13-006305-b	30213300-8 Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	655 000,00
	UA-2021-09-22-005690-c	09123000-7 Природний газ (Природний газ)	09120000-6 - Газове паливо	4 030 000,00
<i>Відкриті торги з особливостями</i>				
2022	UA-2022-12-08-015315-a	09123000-7 Природний газ (Природний газ)	09120000-6 - Газове паливо	2 118 897,92
	UA-2022-12-13-017343-a	90513000-6 Послуги з поводження із безпечними сміттям і відходами та їх утилізація/видалення (Послуги з поводження з побутовими відходами)	90510000-5 - Утилізація/видалення сміття та поводження зі сміттям	486 200,00
	UA-2022-12-13-013793-a	Студентські квитки	22450000-9 - Друкована продукція з елементами захисту	17 090,50
2023	UA-2023-12-06-009299-a	09123000-7 Природний газ (Природний газ)	09120000-6 - Газове паливо	1 986 466,80
	UA-2023-08-30-005075-a	09123000-7 Природний газ (Природний газ)	09120000-6 - Газове паливо	1 986 466,80
	UA-2023-06-12-014491-a	09132000-3 Бензин (бензин А-95 (по талонах)); 09134200-9 Дизельне паливо (дизельне паливо (по талонах))	09130000-9 - Нафта та дистилати	289 000,00
2024	UA-2024-02-26-011502-a	30213300-8 Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	350 000,00
	UA-2024-02-29-007182-a	Додаток до диплома європейського зразка або дублікат додатку до диплому європейського зразка з копією; 22458000-5 Друкована продукція на замовлення (Диплом (бакалавра, магістра, доктора філософії, спеціаліста) з копією)	22450000-9 - Друкована продукція з елементами захисту	311 550,00
	UA-2024-03-18-009206-a	Фунгіцид, Інсектицид, Гербіцид	24450000-3 - Агрохімічна продукція	54 600,00
	UA-2024-03-18-009703-a	Карбамід, аміачна селітра	24410000-1 - Азотні добрива	124 000,00

Продовження Додатку Б

Рік	Номер закупівлі	Назва предмету закупівлі	Код ДК 021:2015	Сума закупівлі
2024	UA-2024-03-20-008400-a	09123000-7 Природний газ (Природний газ для задоволення потреб населення)	09120000-6 - Газове паливо	297 970,02
	UA-2024-06-04-001309-a	Надання послуг з проведення хроматографічного та маспектрометричного аналізів тканин рослин з високим рекультивацийним потенціалом	71610000-7 - Послуги з випробувань та аналізу складу і чистоти	74 000,00
	UA-2024-07-05-001354-a	09132000-3 Бензин (Бензин А-92 (по талонах), Бензин А-95 (по талонах)); 09134200-9 Дизельне паливо (Дизельне паливо (по талонах))	09130000-9 - Нафта і дистиляти	449 000,00
	UA-2024-07-15-006615-a	Вакцини (Еурікан DHPPi + 2LR; Еурікан DHPPi2 LMULTI (X/10/X); Пюревакс RCP (X/10/X); Нобівак Трікет Тріо; Каніген DHPPi/L; Біокан Новел DHPPi; Рабіген; Нобівак Ділуент)	33650000-1 - Загальні протиінфекційні засоби для системного застосування, вакцини, антинеопластичні засоби та імуномодулятори	27 195,80
	UA-2024-09-16-003398-a	09123000-7 Природний газ	09120000-6 Газове паливо	910 463,95
	UA-2024-10-03-000161-a	Надання послуг з визначення реакцій ферментативної антиоксидантної системи у тканинах листків деревних рослин на екологічні фактори для з'ясування їх адаптивного потенціалу в технологіях агролісової фітосанації	73110000-6 - Дослідницькі послуги	88 800,00
	UA-2024-10-08-008643-a	30213300-8 Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	307 800,00
	UA-2024-10-09-003704-a	30213100-6 Портативні комп'ютери (Ноутбуки)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	99 500,00
	UA-2024-10-11-006593-a	Процесор 3.8GHz AM4; Материнська плата A520M K V2; Модуль пам'яті DDR4 3200MHz 16GB Kit 2x8GB; SSD диск 240GB 2.5" SATA; Блок живлення 450W; Модуль пам'яті 8GB PC12800 DDR3	30230000-0 - Комп'ютерне обладнання	110 080,00

Продовження Додатку Б

Рік	Номер закупівлі	Назва предмету закупівлі	Код ДК 021:2015	Сума закупівлі
2024	UA-2024-10-31-003620-a	Надання послуг з визначення рН; визначення зольності; визначення органічної речовини та гумусу; визначення азоту легкогідролізного; визначення азоту нітратного та амонійного; визначення фосфору (рухомого/загального); визначення фосфору (рухомого/загального); визначення фосфору (рухомого/загального); визначення рухомих сполук калію; визначення рухомих сполук калію; визначення обмінних кальцію, магнію, натрію і калію; визначення рухомих сполук бору; визначення рухомих сполук молібдену; визначення рухомих сполук марганцю, цинку, кадмію, заліза, кобальту, міді, нікелю, хрому, свинцю; масова частка вуглецю гумінових кислот; масова частка вуглецю органічної речовин; масова частка вуглецю фульвокислот; масова частка вуглецю нерозчинного залишку; масова частка вуглецю гумінових кислот вільних і зв'язаних з рухомими формами полуторних окисів; визначення ґрунтової мікробної біомаси; визначення мінералізації азоту і нітрифікації в ґрунтах та впливу хімічних речовин на ці процеси; аналіз на вміст важких металів. Визначення рухомих сполук марганцю, кадмію, міді, свинцю	71610000-7 - Послуги з випробувань та аналізу складу і чистоти	144 654,00
	UA-2024-12-04-005309-a	09123000-7 Природний газ (Природний газ)	09120000-6 - Газове паливо	2 152 005,70
	UA-2024-12-04-010497-a	Аміачна селітра	24410000-1 - Азотні добрива	109 800,00

ДОДАТОК В

Ефективність проведених Дніпровським державним аграрно-економічним університетом процедур відкритих торгів та відкритих торгів з особливостями за 2020-2024 рр.

Рік	Номер закупівлі	Назва предмету закупівлі	Код ДК 021:2015	Оголошена сума закупівлі, грн.	Сума закупівлі після проведення процедури, грн.	Сума економії
<i>Відкриті торги</i>						
2020	UA-2020-02-06-001402-a	Бензин (по талонах), дизельне пальне (по талонах)	09130000-9 Нафта і дистиляти	285 630,00	242 700,00	42 930,00
	UA-2020-04-22-000811-c	Персональний комп'ютер	30210000-4 Машини для обробки даних (апаратна частина)	200 000,00	173 850,00	26 150,00
	UA-2020-08-14-001745-c	Цифрова багатоцільова універсальна ультразвукова система (лінійний, мікроконвексний, фазований датчики)	33110000-4 - Візуалізаційне обладнання для потреб медицини, стоматології та ветеринарної медицини	450 000,00	445 500,00	4 500,00
	UA-2020-11-17-006599-b	Персональні комп'ютери; Ноутбуки	30210000-4 Машини для обробки даних (апаратна частина)	231 000,00	230 850,00	150,00
	UA-2020-11-17-006762-b	Холодильники; Морозильні камери; Зовнішні і внутрішні блоки кондиціонера	39710000-2 Електричні побутові прилади	196 140,00	195 850,00	290,00
	UA-2020-12-10-002684-a	Природний газ	09120000-6 Газове паливо	2 603 920,10	1 335 599,00	1 268 321,10
	UA-2020-12-26-001090-c	Вивезення сміття, утилізація, відповідно до адреси об'єктів і періодичності вивозу	90510000-5 - Утилізація/видалення сміття та поводження зі сміттям	320 749,00	172 464,27	148 284,73

Продовження Додатку В

Рік	Номер закупівлі	Назва предмету закупівлі	Код ДК 021:2015	Оголошена сума закупівлі, грн.	Сума закупівлі після проведення процедури, грн.	Сума економії
2021	UA-2020-12-01-007552-с	09123000-7 Природний газ (Природний газ для задоволення побутових потреб населення)	09120000-6 Газове паливо	351 128,54	192 852,44	158 276,10
	UA-2020-12-01-007580-с	09123000-7 Природний газ (Природний газ)	09120000-6 Газове паливо	3 381 717,33	1 221 500,00	2 160 217,33
	UA-2020-12-01-007611-с	90513000-6 Послуги з поводження із безпечними сміттям і відходами та їх утилізація (Вивезення сміття, утилізація, відповідно до адреси об'єктів і періодичності вивозу)	90510000-5 Утилізація/видалення сміття та поводження зі сміттям	339 847,20	188 803,00	151 044,20
	UA-2020-12-23-004351-а	Електрична енергія	09310000-5 Електрична енергія	2 943 500,00	1 839 690,00	1 103 810,00
	UA-2021-01-14-003142-а	09123000-7 Природний газ (Природний газ)	09120000-6 Газове паливо	791 492,00	476 800,00	314 692,00
	UA-2021-03-04-010846-с	90513000-6 Послуги з поводження із безпечними сміттям і відходами та їх утилізація/видалення (Послуги з поводження з побутовими відходами)	90510000-5 - Утилізація/видалення сміття та поводження зі сміттям	256 271,40	129 356,04	126 915,36
	UA-2021-04-07-011602-а	09132000-3 Бензин (бензин (по талонах)); 09134200-9 Дизельне паливо (дизельне паливо (по талонах))	09130000-9 - Нафта і дистиляти	321 895,00	302 750,00	19 145,00

Продовження Додатку В

Рік	Номер закупівлі	Назва предмету закупівлі	Код ДК 021:2015	Оголошена сума закупівлі, грн.	Сума закупівлі після проведення процедури, грн.	Сума економії
2021	UA-2021-06-24-003769-b	44621200-1 Котли (Котел водогрійний «Ніка-0,5 Гн»)	44620000-2 - Радіатори і котли для систем центрального опалення та їх деталі	280 000,00	279 000,00	1 000,00
	UA-2021-09-08-004126-b	44621200-1 Котли (Котел водогрійний «Ніка-0,5 Гн»)	44620000-2 - Радіатори і котли для систем центрального опалення та їх деталі	280 000,00	279 000,00	1 000,00
	UA-2021-10-13-003062-c	30213300-8 Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	458 500,00	446 250,00	12 250,00
	UA-2021-10-13-003383-c	30213100-6 Портативні комп'ютери (Ноутбуки)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	225 000,00	217 350,00	7 650,00
	UA-2021-11-08-005920-b	30213300-8 - Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	458 500,00	446 250,00	12 250,00
	UA-2021-11-08-006308-b	30213100-6 Портативні комп'ютери (Ноутбуки)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	156 000,00	153 000,00	3 000,00
	UA-2021-11-16-005427-c	30213300-8 - Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	458 500,00	446 250,00	12 250,00
	UA-2021-11-26-005808-b	30213300-8 - Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	458 500,00	447 300,00	11 200,00

Продовження Додатку В

Рік	Номер закупівлі	Назва предмету закупівлі	Код ДК 021:2015	Оголошена сума закупівлі, грн.	Сума закупівлі після проведення процедури, грн.	Сума економії
2021	UA-2021-11-26-005555-b	30213100-6 Портативні комп'ютери (Ноутбуки)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	234 000,00	232 200,00	1 800,00
	UA-2021-12-30-001933-c	90513000-6 Послуги з поводження із безпечними сміттям і відходами та їх утилізація/видалення (Послуги з поводження з побутовими відходами)	90510000-5 - Утилізація/видалення сміття та поводження зі сміттям	377 608,00	364 122,00	13 486,00
2022	UA-2022-04-14-000896-a	Студентський квиток	22450000-9 Друкована продукція з елементами захисту	135 000,00	134 925,00	75,00
	UA-2022-05-02-000764-c	Додаток до диплома європейського зразка з копією	22450000-9 Друкована продукція з елементами захисту	58 800,00	58 740,00	60,00
	UA-2022-05-02-000788-c	22458000-5 Друкована продукція на замовлення (Дипломи бакалавра, магістра, доктора філософії)	22450000-9 Друкована продукція з елементами захисту	38 400,00	38 340,00	60,00
<i>Відкриті торги з особливостями</i>						
2022	UA-2022-11-03-009159-a	Електрична енергія	09310000-5 - Електрична енергія	702 000,00	576 000,00	126 000,00
	UA-2022-12-13-015206-a	Електрична енергія	09310000-5 - Електрична енергія	5 887 000,00	5 397 800,00	489 200,00

Продовження Додатку В

Рік	Номер закупівлі	Назва предмету закупівлі	Код ДК 021:2015	Оголошена сума закупівлі, грн.	Сума закупівлі після проведення процедури, грн.	Сума економії
2023	UA-2023-02-10-000172-a	Студентський квиток	22450000-9 - Друкована продукція з елементами захисту	240 000,00	230 000,00	10 000,00
	UA-2023-02-10-002996-a	90513000-6 Послуги з поводження із безпечними сміттям і відходами та їх утилізація/видалення (Послуги з поводження з побутовими відходами)	90510000-5 - Утилізація/видалення сміття та поводження зі сміттям	408 034,00	396 033,00	12 001,00
	UA-2023-02-16-004492-a	Додаток до диплома європейського зразка або дублікат додатку до диплому європейського зразка з копією; 22458000-5 Друкована продукція на замовлення (Диплом (бакалавра, магістра, доктора філософії, спеціаліста) з копією)	22450000-9 - Друкована продукція з елементами захисту	270 000,00	240 000,00	30 000,00
	UA-2023-04-13-009584-a	09123000-7 Природний газ (Природний газ для задоволення побутових потреб населення)	09120000-6 - Газове паливо	336 000,00	283 200,00	52 800,00
2024	UA-2024-01-11-001940-a	Електрична енергія	09310000-5 - Електрична енергія	6 638 100,00	6 135 269,00	502 831,00
	UA-2024-02-09-003002-a	90513000-6 Послуги з поводження із безпечними сміттям і відходами та їх утилізація/видалення (Послуги з поводження з побутовими відходами)	90510000-5 - Утилізація/видалення сміття та поводження зі сміттям	408 408,00	408 167,76	240,24

Продовження Додатку В

Рік	Номер закупівлі	Назва предмету закупівлі	Код ДК 021:2015	Оголошена сума закупівлі, грн.	Сума закупівлі після проведення процедури, грн.	Сума економії
2024	UA-2024-03-19-007225-a	30213300-8 Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	350 000,00	337 500,00	12 500,00
	UA-2024-04-03-009966-a	09123000-7 Природний газ (Природний газ для задоволення потреб населення)	09120000-6 - Газове паливо	198 646,68	194 760,00	3 886,68
	UA-2024-04-19-011433-a	09123000-7 Природний газ (Природний газ для задоволення потреб населення)	09120000-6 - Газове паливо	182 092,79	178 682,80	3 409,99
	UA-2024-08-12-006618-a	09123000-7 Природний газ (Природний газ для задоволення потреб населення)	09120000-6 - Газове паливо	204 000,00	203 998,69	1,31
	UA-2024-09-04-007355-a	09132000-3 Бензин (Бензин А-92 (по талонах), Бензин А-95 (по талонах)); 09134200-9 Дизельне паливо (Дизельне паливо (по талонах))	09130000-9 Нафта і дистиляти	568 000,00	567 720,00	280,00
	UA-2024-10-31-009805-a	Процесор 3.8GHz AM4; Материнська плата A520M K V2; Модуль пам'яті DDR4 3200MHz 16GB Kit 2x8GB; SSD диск 240GB 2.5" SATA; Блок живлення 450W; Модуль пам'яті 8GB PC12800 DDR3	30230000-0 - Комп'ютерне обладнання	110 080,00	94 800,00	15 280,00
	UA-2024-11-07-003015-a	30232100-5 Принтери та плотери (Багатофункціональний пристрій)	30230000-0 - Комп'ютерне обладнання	97 300,00	97 230,00	70,00

Продовження Додатку В

Рік	Номер закупівлі	Назва предмету закупівлі	Код ДК 021:2015	Оголошена сума закупівлі, грн.	Сума закупівлі після проведення процедури, грн.	Сума економії
2024	UA-2024-11-07-008053-a	30213100-6 Портативні комп'ютери (Ноутбуки)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	199 000,00	198 000,00	1 000,00
	UA-2024-11-08-009553-a	33124110-9 Діагностичні системи (Набір для виявлення антитіл проти глікопротеїну gB вірусу ADV хвороби Ауески у сироватці або плазмі у свиней після природного зараження або вакцинації (2 плашки, 192 тестів).....)	33120000-7 - Системи реєстрації медичної інформації та дослідне обладнання	250 004,00	249 996,00	8,00
	UA-2024-11-15-013755-a	30213300-8 Настільні комп'ютери (Персональні комп'ютери)	30210000-4 - Машини для обробки даних (апаратна частина)	405 000,00	402 500,00	2 500,00